

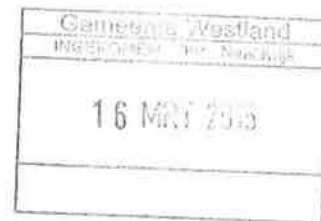

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Interprovinciaal Overleg
van en voor provincies

Unie van Waterschappen

Leden VNG

doorkiesnummer
(070) 373 8570

uw kenmerk

bijlage(n)
2

betreft
Modelgedragscode

ons kenmerk
ECWGO/U201500388

datum
09 maart 2015

Geacht college en gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u herziene modelgedragscodes integriteit politieke ambtsdragers: een voor de bestuurders en een voor de volksvertegenwoordigers. Deze modelgedragscodes vervangen de versie zoals thans als bijlage is opgenomen in de Handreiking integriteit politieke ambtsdragers. Ook deze herziene modelgedragscodes zijn het resultaat van een samenwerking tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Later dit jaar wordt ook de Handreiking up to date gemaakt en de codes zullen daar weer als bijlagen aan worden toegevoegd.

Op grond van signalen uit de praktijk zijn deze versies van de modelgedragscode compacter en toegankelijker gemaakt en is uit de code gehaald wat al wettelijk geregeld is. Bij elke bepaling in de code is kort het wettelijk kader aangegeven waarvan de bepaling een nadere uitwerking of invulling is. In een algemene inleiding is de code in een breder perspectief geplaatst en zijn doel en (juridische) status van de code geduid. Verder is de modelgedragscode gesplitst: één modelgedragscode voor de leden van het dagelijks bestuur en één modelgedragscode voor de volksvertegenwoordigers.

Het rechtskarakter van de gedragscode is dat van een interne regeling, als nadere invulling en concretisering van de wettelijke regels. De gedragscode bevat in aanvulling op wettelijke regels gedragsnormen en regels over procedures die de transparantie van het handelen van politieke ambtsdragers evenals van de besluitvorming over en de naleving van de normen vergroten. Zij vormt een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. Het niet naleven van de gedragscode heeft geen rechtsgevolgen. Sprake is van zelfbinding. De regels worden in gezamenlijk debat vastgesteld door de politieke ambtsdragers zelf. In dit licht moeten de regels in de code worden gezien. Dat maakt de gedragscode evenwel niet vrijblijvend. De bestuurders kunnen daarop worden aangesproken en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden. Het niet naleven van de gedragscode kan dus wel onderdeel worden van politiek debat en politieke gevolgen hebben.

Bij het opstellen van de nieuwe modelgedragscode zijn voorbeelden uit de praktijk betrokken. Over de concepten is een expertmeeting georganiseerd met bestuurders, volksvertegenwoordigers en ambtenaren bij gemeenten, provincies en waterschappen evenals met deskundigen vanuit de wetenschap en het kennisinstituut BIOS.

Bij het opstellen van de nieuwe modelgedragscode zijn voorbeelden uit de praktijk betrokken. Over de concepten is een expertmeeting georganiseerd met bestuurders, volksvertegenwoordigers en ambtenaren bij gemeenten, provincies en waterschappen evenals met deskundigen vanuit de wetenschap en het kennisinstituut BIOS. Dat heeft waardevolle opmerkingen, tips en suggesties opgeleverd waarmee voordeel is gedaan bij de vaststelling van de definitieve versie van de modelgedragscode. De expertmeeting heeft ook de vraag naar boven gebracht of een aantal gedrag patronen uit de code moeten worden omgezet in wettelijke regels die bindend zijn voor alle politieke ambtsdragers. De betrokken koepelorganisaties en het ministerie van BZK willen hierover op een later moment de discussie aan gaan.

De herziene modelgedragscodes zijn een hulpmiddel voor de politiek ambtsdragers bij de decentrale overheid om met elkaar het gesprek te voeren voor het vaststellen van de codes voor het algemeen en dagelijks bestuur. Deze herziene modelgedragscodes staan niet op zich zelf maar vormen onderdeel van de activiteiten om de alertheid voor integriteit verder te vergroten en een helpende hand te bieden om kwesties op dit gebied bespreekbaar te maken en/of te voorkomen.

Voor vragen over de modelgedragscodes kunnen gemeenten contact op nemen met Hakima Lamchachti (Hakima.Lamchachti@VNG.nl of 070-3738570), provincies met Rianne Becht (RBecht@IPO.nl of 070-8881212) en waterschappen met Arjan Guijt (AGuijt@uvw.nl of 070-3519862).

Wij bevelen u de modelgedragscodes van harte aan.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter Directieraad

Interprovinciaal Overleg
drs. G. Beukerna
algemeen directeur

Unie van Waterschappen

ir.ing. A.J. Vermuë
Algemeen directeur

Modelgedragscode Integriteit volksvertegenwoordigers in gemeenten, provincies en waterschappen

Leeswijzer modelbepalingen

- [...] of [**iets**] = nader in te vullen, zie bijvoorbeeld veelvuldig in de aanhef.
- [iets **OF** iets] = nadere keuze te maken tussen verschillende opties, zie bijvoorbeeld veelvuldig in de aanhef.
- [*iets*] = facultatief, zie bijvoorbeeld in de aanhef.
- Ook zijn er combinaties mogelijk. Zie de aanhef, dat een facultatief onderdeel bevat dat ook nog eens ingevuld moet worden.

Modelgedragscode Integriteit volksvertegenwoordigers in gemeenten, provincies en waterschappen

[De raad van de gemeente **OF** Provinciale staten van **OF** Het algemeen bestuur van] **[naam gemeente OF provincie OF waterschap]**;

gelezen het voorstel van [burgemeester en wethouders **OF** gedeputeerde staten **OF** het dagelijks bestuur] van **[datum en nummer]**;

gelet op artikel [15, derde lid, van de Gemeentewet **OF** 15, derde lid, van de Provinciewet **OF** 33, derde lid, van de Waterschapswet];

*[gezien het advies van **[naam commissie]**];*

besluit^[en] vast te stellen de Gedragscode integriteit [raadsleden **OF** statenleden **OF** leden van het algemeen bestuur] **[naam gemeente OF provincie OF waterschap en eventueel jaartal]**.

Inleiding

Deze inleiding maakt integraal onderdeel uit van deze gedragscode.

Goed bestuur is integer bestuur. Daarmee is integriteit niet alleen een verantwoordelijkheid van de individuele politieke ambtsdragers, maar een gezamenlijk belang dat de hele organisatie en het hele bestuur in al zijn geledingen aangaat. De gedragscode richt zich daarom zowel tot de individuele politieke ambtsdragers als tot de bestuursorganen. Ons democratische systeem en de democratische processen kunnen niet zonder integer functionerende organen en functionarissen. Integriteit van politieke ambtsdragers verwijst naar de zorgvuldigheid die politieke ambtsdragers moeten betrachten bij het invullen van hun rol in de democratische rechtsstaat. Dat betekent de verantwoordelijkheid nemen die met de functie samenhangt en bereid zijn verantwoording af te leggen, aan collega-bestuurders en/of (leden van) de volksvertegenwoordiging en bovenal aan de burger. In de democratische rechtsstaat dient eenieder zich te houden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld. Dat geldt zeker voor de politieke ambtsdragers die (mede)verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van die wetten en regels. Zonder dat zal het vertrouwen in de democratische rechtsstaat worden ondermijnd en het draagvlak voor de naleving van de wetten en regels verdwijnen. Vertrekpunt voor de politieke ambtsdrager is dan ook de eed of gelofte die de politieke ambtsdrager bij de ambtsaanvaarding aflegt.

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar ziet ook op de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met burgers en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van groot belang.

De volksvertegenwoordiging stelt zowel voor de eigen leden als voor de dagelijkse bestuurders (voorzitter en overige leden van het dagelijks bestuur) een gedragscode vast. Dat is zo vastgelegd in de [Gemeentewet **OF** Provinciewet **OF** Waterschapswet]. De gedragscode is richtsnoer voor het handelen van individuele politieke ambtsdragers en heeft tot doel hen te ondersteunen bij de invulling van hun verantwoordelijkheid voor de integriteit van het openbaar bestuur. Voor de twee groepen van politieke ambtsdragers (volksvertegenwoordigers en dagelijkse bestuurders) is er een afzonderlijke gedragscode. Onderhavige gedragscode heeft betrekking op de volksvertegenwoordigers: [raadsleden **OF** statenleden **OF** leden van het algemeen bestuur van het waterschap]. Veel bepalingen zijn voor de volksvertegenwoordigers en de dagelijkse bestuurders gelijk. Er zijn ook verschillen. Die hebben te maken met de staatsrechtelijke posities en met de voor hen geldende wettelijke (integriteits)regels. [De gemeenteraad is **OF** Provinciale staten zijn **OF** Het algemeen bestuur van het waterschap is] een politiek orgaan. In de volksvertegenwoordigingen worden specifieke of (partij-)politieke belangen ingebracht voor het algemeen belang van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap]. Deze politieke ambtsdragers krijgen het mandaat van hun kiezers en de gedragscode dient de vervulling van het kiezersmandaat te ondersteunen.

Het handelen van het dagelijks bestuur en van de bestuurders staat ten dienste van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap]. De ambtsdragers aan wie en de organen waaraan het dagelijks bestuur is opgedragen, zijn over hun

bestuurlijke handelen en over hun functioneren verantwoording schuldig aan de volksvertegenwoordigende organen. Aan het dagelijks bestuur en de bestuurders worden ook in de gedragscode bijzondere eisen gesteld om optimale openheid en controleerbaarheid mogelijk te maken.

Het rechtskarakter van de gedragscode is dat van een interne regeling, als nadere invulling en concretisering van de wettelijke regels. De gedragscode bevat in aanvulling op wettelijke regels gedragsnormen en regels over procedures die de transparantie van het handelen van politieke ambtsdragers evenals van de besluitvorming over en de naleving van de normen vergroten. Zij vormt een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. Het niet naleven van de gedragscode heeft geen rechtsgevolgen. Sprake is van zelfbinding. De regels worden in gezamenlijk debat vastgesteld door de politieke ambtsdragers zelf. In dit licht moeten de regels in de code worden gezien. Dat maakt de gedragscode evenwel niet vrijblijvend. De volksvertegenwoordigers kunnen daarop worden aangesproken en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden. Het niet naleven van de gedragscode kan dus wel onderdeel worden van politiek debat en politieke gevolgen hebben.

Integriteit is een thema dat betekenis krijgt in het handelen. Een integriteitsbeleid dat alleen op papier bestaat is slechts een dode letter. Daarom moet het handelen van politieke ambtsdragers regelmatig onderwerp van gesprek zijn, juist ook onderling, en ook daarbij geeft de gedragscode ondersteuning. De code en de voorgestelde registraties zijn instrumenten. Integriteit is uiteindelijk niet in regels te vangen. In de woorden van de schrijver C.S. Lewis gaat het om 'doing the right thing, even when no one is watching'.

Integer handelen kan alleen in een cultuur en organisatie waar ook de andere waarden van goed bestuur worden nagestreefd. De Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur¹ benoemt een aantal kernwaarden van goed openbaar bestuur. Integriteit wordt hierin in één adem genoemd met openheid. 'Openheid en integriteit': 'het bestuur is open en integer en maakt duidelijk wat het daaronder verstaat.' De wetgeving (en de gedragscode in aanvulling hierop) bevat diverse voorschriften inzake openheid met het oog op de integriteit.

Die voorschriften hebben betrekking op openbaarmaking van nevenfuncties en/of neveninkomsten, van geschenken, buitenlandse reizen, excursies en evenementen. De registraties in de codes zijn bedoeld om de transparantie te bevorderen die belangenverstrengeling en onverantwoord en/of onjuist gebruik van publieke middelen door politieke ambtsdragers moeten tegengaan. De politieke ambtsdrager is primair zelf verantwoordelijk voor zijn integriteit en hij zal zich daar in alle openheid over moeten verantwoorden.

De Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur verbindt openheid en integriteit met de kernwaarden participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording. Al deze kernwaarden klinken in verschillende mate door in de hierna volgende gedragscode.

1 De Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur (23 juni 2009) bevat basale beginselen van goed openbaar bestuur en is een informeel instrument dat een beroep doet op de eigen verantwoordelijkheid van besturen van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om gewetensvol invulling te geven aan hun taken en verantwoordelijkheden in het openbaar bestuur. De Code bevat geen juridisch afdwingbare normen.

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Wettelijke grondslag

[De gemeenteraad **OF** Provinciale staten **OF** Het algemeen bestuur] [stelt **OF** stellen] een gedragscode vast voor hun leden [artikel 15, derde lid, Gemeentewet **OF** artikel 15, derde lid, Provinciewet **OF** artikel 33, derde lid, Waterschapswet].

Artikel 1.1

Deze gedragscode geldt voor de [raadsleden **OF** statenleden **OF** leden van het algemeen bestuur], maar richt zich ook tot de bestuursorganen.

Artikel 1.2

Deze gedragscode is openbaar en via internet beschikbaar.

Paragraaf 2 Voorkomen van belangenverstrengeling

Wettelijk kader

Afleggen eed of belofte ([artikel 14 Gemeentewet **OF** artikel 14 Provinciewet **OF** artikel 34 Waterschapswet])

Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen leggen de [raadsleden **OF** statenleden **OF** leden van het algemeen bestuur] in de vergadering, in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af: "Ik zweer (verklaar) dat ik om tot [raadslid **OF** Statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als [raadslid **OF** Statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] naar eer en geweten zal vervullen."

Persoonlijke belangen

- Een lid van een volksvertegenwoordiging neemt niet deel aan de stemming over
  - een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
  - de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij hoort([artikel 28 Gemeentewet **OF** artikel 28 Provinciewet **OF** artikel 38a Waterschapswet]).
- Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden (artikel 2:4, tweede lid, Algemene wet bestuursrecht).

Incompatibiliteiten en nevenfuncties

- Verboden overeenkomsten/handelingen: volksvertegenwoordigers mogen in geschillen, waar [de gemeente(bestuur) **OF** de provincie(bestuur) **OF** het waterschap(sbestuur) partij is, niet als advocaat, adviseur of gemachtigde werkzaam zijn. Zij mogen bepaalde overeenkomsten, waar [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] bij betrokken is, niet rechtstreeks of middellijk aangaan. Van verboden overeenkomsten kan ontheffing worden verleend ([artikel 15, eerste en tweede lid, Gemeentewet **OF** artikel 15, eerste en tweede lid, Provinciewet **OF** artikel 33, eerste en tweede lid, Waterschapswet]).

Op overtreding staat uiteindelijk de sanctie van schorsing en vervallenverklaring van het lidmaatschap van de volksvertegenwoordiging (artikelen X7, X7a en X8 Kieswet).

- Onverenigbaarheid van functies: het zijn van volksvertegenwoordiger sluit het hebben van een aantal andere functies uit ([artikel 13 Gemeentewet **OF** artikel 13 Provinciewet **OF** artikel 31 Waterschapswet]). Dat leidt er uiteindelijk toe dat betrokkene ophoudt lid te zijn van de volksvertegenwoordiging (artikel X1 Kieswet).
- Openbaarmaking nevenfuncties: volksvertegenwoordigers maken openbaar welke nevenfuncties zij vervullen. De lijst met nevenfuncties ligt ter inzage op [het gemeentehuis **OF** het provinciehuis **OF** het waterschapshuis] ([artikel 12 Gemeentewet **OF** artikel 11 Provinciewet **OF** artikel 32 Waterschapswet]).

Artikel 2

1. Het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] levert de [griffier **OF** secretaris-directeur] de informatie aan over de (neven)functies die openbaar gemaakt moeten worden bij aanvang van het [raadslidmaatschap **OF** statenlidmaatschap **OF** lidmaatschap van het algemeen bestuur]. Als gaande het lidmaatschap nieuwe (neven)functies aanvaard worden of de omstandigheden met betrekking tot bestaande (neven)functies wijzigen, wordt de informatie die hierop betrekking heeft binnen één week aangeleverd bij de [griffier **OF** secretaris-directeur].
2. De informatie betreft in ieder geval:
  - a de omschrijving van de (neven)functie;
  - b de organisatie voor wie de (neven)functie wordt verricht;
  - c of het al dan niet een (neven)functie betreft uit hoofde van het [raadslidmaatschap **OF** statenlidmaatschap **OF** lidmaatschap van het algemeen bestuur]; en
  - d of de (neven)functie bezoldigd of onbezoldigd is.
3. De [griffier **OF** secretaris-directeur] legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Toelichting

Het betreft een uitwerking van de wettelijke verplichting om nevenfuncties openbaar te maken. De informatie wordt neergelegd in een openbaar register. Het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] is verantwoordelijk voor de tijdige aanlevering van de informatie en voor de actualiteit daarvan.

6

Paragraaf 3 Informatie

Wettelijk kader

Informatieplicht

[Burgemeester en wethouders **OF** Gedeputeerde staten **OF** Het dagelijks bestuur van het waterschap] en elk van zijn leden zijn verplicht alle inlichtingen te geven die de volksvertegenwoordiging nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Het betreft zowel een actieve als een passieve informatieplicht. Ook als individuele volksvertegenwoordigers informatie vragen zal die informatie aan de volksvertegenwoordiging moeten worden verstrekt.

De informatie kan alleen worden geweigerd als die in strijd is met het openbaar belang ([artikel 169 Gemeentewet **OF** artikel 167 Provinciewet **OF** artikel 89 Waterschapswet]).

Het Reglement van Orde voor [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur van het waterschap] kan bepalingen bevatten die betrekking hebben op informatieverstrekking en de omgang met informatie.

Geheimhouding

- Een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit (artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht).
- [Burgemeester en wethouders **OF** Gedeputeerde staten **OF** Het dagelijks bestuur van het waterschap] [kunnen **OF** kan] op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding opleggen. Ook de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapsvoorzitter] heeft die bevoegdheid. De geheimhoudingsplicht moet worden bevestigd door de volksvertegenwoordiging. Ook [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur van het waterschap], onderscheidenlijk (de voorzitter van) een commissie [kan **OF** kunnen] geheimhouding opleggen ([artikelen 25, 55 en 86 Gemeentewet **OF** artikelen 25, 55 en 91 Provinciewet **OF** artikelen 37 en 43 Waterschapswet]).
- Het schenden van de geheimhoudingsplicht is een misdrijf (artikel 272 Wetboek van Strafrecht).

Artikel 3.1

Het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt veilig wordt bewaard.

Artikel 3.2

Het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen niet openbare informatie.

Toelichting

Artikel 3.1

Het is belangrijk de juiste maatregelen te treffen om te voorkomen dat onbevoegden vertrouwelijke en/of geheime gegevens kunnen bezitten, raadplegen of beschadigen. Daarbij moet in de digitale setting worden gedacht aan de beveiliging van de computer, smartphones e.d. met wachtwoorden en het niet onbeheerd achterlaten van USB-sticks met vertrouwelijke/geheime informatie.

Paragraaf 4 Omgang met geschenken en uitnodigingen

7

Wettelijk kader

Afleggen eed of belofte

De eed of belofte die het [raadslid **OF** Statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] op grond van [artikel 14 van de Gemeentewet **OF** artikel 14 van de Provinciewet **OF** artikel 34 van de Waterschapswet] moet afleggen heeft onder meer betrekking op het geven, aannemen of beloven van giften, gunsten of geschenken. Zie voor de wetstekst inzake de eed of belofte het wettelijk kader onder 2 voor de bepalingen ter voorkoming van belangenverstrengeling.

Artikel 4.1

1. Een [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] accepteert geen geschenken, faciliteiten en diensten als zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
2. Onverminderd het eerste lid kan het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] incidentele geschenken die een geschatte waarde van ten hoogste € 50 vertegenwoordigen behouden.
3. Geschenken die het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50 vertegenwoordigen worden, als zij niet worden teruggestuurd, eigendom van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].
4. De [griffier **OF** secretaris-directeur] legt een register aan van de geschenken met een geschatte waarde van meer

dan € 50. In het register is aangegeven welke bestemming [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] hieraan heeft gegeven. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

5. Geschenken worden niet op het huisadres ontvangen.

Artikel 4.2

1. Deelname aan excursies en evenementen voor rekening van anderen dan [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] maakt het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] binnen één week na deelname openbaar. Daarbij wordt ook openbaar gemaakt wie de kosten voor zijn rekening heeft genomen.
2. De informatie is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 4.3

1. Een [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] meldt de [griffier **OF** secretaris-directeur] de ondernomen buitenlandse reizen voor rekening van anderen dan [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] binnen één week na terugkeer in Nederland. Hij meldt in ieder geval het doel, de bestemming en de duur van de reis en wat daarvan de kosten waren.
2. De [griffier **OF** secretaris-directeur] legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Toelichting

Artikel 4.1

In de gedragscode is uitgangspunt dat geschenken, faciliteiten en diensten niet worden geaccepteerd als hiermee de onafhankelijke positie van het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] kan worden beïnvloed. Dat is in ieder geval aan de orde in onderhandelingsituaties.

Is daarvan geen sprake dan kunnen om praktische redenen incidentele kleine geschenken (met een geschatte waarde van € 50 of minder) door het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] worden aanvaard, echter nooit op het huisadres. Duurdere geschenken worden niet aanvaard. Zij worden teruggestuurd of eigendom van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] [die **OF** dat] zorgt voor een goede bestemming van het geschenk. In een openbaar register worden opgenomen welke geschenken van meer dan € 50 [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] heeft aanvaard en welke bestemming daaraan is gegeven.

Artikelen 4.2 en 4.3

Het gaat hier om excursies, evenementen en buitenlandse reizen die betrokkene als [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] aanvaardt. Excursies, evenementen en buitenlandse reizen in de hoedanigheid van lid van een politieke partij vallen hier dus niet onder.

Paragraaf 5   Gebruik van voorzieningen van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap]

Wettelijk kader

Procedure van declaratie (modelverordeningen VNG en IPO):

Er zijn voor [raadsleden **OF** statenleden] voorschriften opgenomen in de [gemeentelijke **OF** provinciale] verordening Rechtspositie over de wijze van declaratie (inclusief het overleggen van bewijsstukken) van vooruit betaalde (zakelijke) kosten en over rechtstreekse facturering van (zakelijke) kosten.

Buitenlandse excursie of reis voor [raadsleden **OF** statenleden] (modelverordeningen VNG en IPO): [De gemeenteraad **OF** Provinciale staten] [kan **OF** kunnen] een [raads- **OF** statencommissie] (of een delegatie daaruit) toestemming verlenen voor een excursie of reis naar het buitenland. Die excursie/ reis moet zijn georganiseerd door of vanwege de [gemeente **OF** provincie]. De in redelijkheid gemaakte reis- en verblijfkosten komen voor rekening van de [gemeente **OF** provincie].

[De gemeenteraad **OF** Provinciale staten] [kan **OF** kunnen] aan de toestemming voorwaarden verbinden.

Artikel 5.1

1. Het bestuursorgaan richt de financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven en hanteren heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].
2. Het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] verantwoordt zich over zijn gebruik van de voorzieningen volgens de in het kader van het eerste lid vastgelegde regels en procedures.

Artikel 5.2

Een [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.

Artikel 5.3

Gebruik van voorzieningen en eigendommen van [de gemeenten **OF** de provincie **OF** het waterschap] ten eigen bate of ten bate van derden is niet toegestaan, tenzij hier andere afspraken over gemaakt zijn.

Toelichting

Artikel 5.1

Aan [raadsleden **OF** statenleden **OF** leden van het algemeen bestuur] worden rechtspositionele voorzieningen, vergoedingen en andere verstrekkingen geboden die een goed functioneren van de volksvertegenwoordigers mogelijk maken. Wat betreft de uitwerking van de principes van dit stelsel zou kunnen worden aangesloten bij de werkwijze in het Voorzieningenbesluit dat geldt voor ministers en staatssecretarissen:

- a in beginsel worden voorzieningen en verstrekkingen in bruikleen ter beschikking gesteld;
- b indien een voorziening of verstrekking niet in bruikleen ter beschikking kan worden gesteld, wordt de factuur direct ten laste van de begroting van het bestuursorgaan betaald;
- c het vergoeden van voorzieningen en verstrekkingen achteraf door het indienen van declaraties, wordt tot een minimum beperkt;
- d voorzieningen, verstrekkingen en declaraties worden maandelijks openbaar gemaakt op internet.

Uitgangspunt is hier dat zo weinig mogelijk uitgaven door de volksvertegenwoordiger zelf worden gedaan via zijn of haar privérekening. Geldstromen tussen de rekening van het bestuursorgaan en de persoonlijke rekening van de volksvertegenwoordiger maken een zwaardere controle op de uitgaven noodzakelijk.

Het [raadslid **OF** statenlid **OF** lid van het algemeen bestuur] zal zich uiteraard nauwgezet moeten houden aan de regels en procedures die er met het oog hierop voor hem of haar gelden.

Artikel 5.3

Stelregel is dat privégebruik van [gemeentelijke voorzieningen **OF** provinciale voorzieningen **OF** voorzieningen van het waterschap] niet is toegestaan. Wel hebben organisaties mogelijk een specifieke regeling die privégebruik van bedrijfsmiddelen reguleert, zoals privégebruik van een mobiele telefoon.

Paragraaf 6 Uitvoering gedragscode

Artikel 6.1

[De gemeenteraad **OF** Provinciale staten **OF** Het algemeen bestuur] [bevordert **OF** bevorderen] de eenduidige interpretatie van deze gedragscode. Ingeval van leemtes en onduidelijkheden in de gedragscode voorzien zij daarin.

Artikel 6.2

1. Op voorstel van de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] [maakt **OF** maken] [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] in ieder geval afspraken over:
  - a de periodieke bespreking van het onderwerp integriteit in het algemeen en van de gedragscode in het bijzonder;
  - b de aanwijzing van contactpersonen of aanspreekpunten integriteit;
  - c de processtappen die worden gevolgd ingeval van een vermoeden van een integriteitsschending door een politieke ambtsdrager van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].
2. De afspraken, bedoeld in het eerste lid, maken deel uit van deze gedragscode.

Toelichting

Artikel 6.1

[De gemeenteraad **OF** Provinciale staten **OF** Het algemeen bestuur] [is **OF** zijn] het hoogste bestuursorgaan en als zodanig verantwoordelijk voor de inhoud van de gedragscode, voor een eenduidige interpretatie daarvan en voor wijziging/aanvulling daarvan bij onduidelijkheden of leemtes.

Artikel 6.2

De [Gemeentewet **OF** Provinciewet **OF** Waterschapswet] verplicht [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] om voor zichzelf en voor de bestuurders een gedragscode vast te stellen.

Aanvullend op de wettelijke regels die gelden voor politieke ambtsdragers, bevat de gedragscode een aantal materiële normen waaraan de politieke ambtsdragers zich committeren.

De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] krijgt de wettelijke taak om de bestuurlijke integriteit van zijn of haar [gemeente **OF** provincie **OF** waterschap] te bevorderen. Hiermee is de verantwoordelijkheid voor de portefeuille 'integriteit' duidelijk belegd. De wettelijke bepalingen bieden de ruimte om naar gelang de situatie handelend op te treden, waarbij niet alleen gedacht moet worden aan het optreden bij incidenten.

Belangrijk onderdeel is ook de preventie: ervoor te zorgen dat integriteit en integriteitsbewustzijn in de bestuurlijke gremia een plek krijgen en daarbij afspraken te maken over een regelmatige bespreking van het thema integriteit, zowel in de volksvertegenwoordiging als met het bestuur.

De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] hoeft hier niet alleen voor te staan. Een daartoe aangewezen contactpersoon of vertrouwenspersoon (bijvoorbeeld de [griffier **OF** secretaris-directeur]) kan hier in relatie tot [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] eveneens een belangrijke rol in spelen. Goed denkbaar is ook dat de [gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] met de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] nadere afspraken [maakt **OF** maken] over de werkwijze die wordt gevolgd ingeval zich een incident of een vermoeden van een integriteitsschending voordoet. Dat geeft houvast en rust op het moment dat er gehandeld dient te worden.

Al deze processuele en procedurele afspraken kunnen onderdeel uitmaken van de gedragscode. De onderwerpen, genoemd in artikel 6.2, eerste lid, zijn niet uitputtend.

Colofon

Een gezamenlijke publicatie van
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Het Interprovinciaal Overleg
De Unie van Waterschappen
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Deze publicatie is digitaal beschikbaar op de websites van bovengenoemde organen en tevens te downloaden op
www.integriteitoverheid.nl

maart 2015

Het Interprovinciaal Overleg

UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Modelgedragscode Integriteit (dagelijkse) bestuurders in gemeenten, provincies en waterschappen

Leeswijzer modelbepalingen

- [...] of [**iets**] = nader in te vullen, zie bijvoorbeeld veelvuldig in de aanhef.
- [iets **OF** iets] = nadere keuze te maken tussen verschillende opties, zie bijvoorbeeld veelvuldig in de aanhef.
- [*iets*] = facultatief, zie bijvoorbeeld in de aanhef.
- Ook zijn er combinaties mogelijk. Zie de aanhef, dat een facultatief onderdeel bevat dat ook nog eens ingevuld moet worden.

Modelgedragscode Integriteit (dagelijkse) bestuurders in gemeenten, provincies en waterschappen

[De raad van de gemeente **OF** Provinciale staten van **OF** Het algemeen bestuur van] **[naam gemeente OF provincie OF waterschap]**;

Gelezen het voorstel van [burgemeester en wethouders **OF** gedeputeerde staten **OF** het dagelijks bestuur van] van **[datum en nummer]**;

Gelet op de artikelen [41c, tweede lid, en 69, tweede lid, van de Gemeentewet **OF** 40c, tweede lid, en 68, tweede lid, van de Provinciewet **OF** 33, derde lid, en 45 van de Waterschapswet];

[gezien het advies van **[naam commissie]**];

besluit[en] vast te stellen de Gedragscode integriteit [burgemeester en wethouders **OF** commissaris van de Koning en gedeputeerden **OF** voorzitter en overig leden van het dagelijks bestuur] **[naam gemeente OF provincie OF waterschap en eventueel jaartal]**

Inleiding

Deze inleiding maakt integraal onderdeel uit van deze gedragscode.

Goed bestuur is integer bestuur. Daarmee is integriteit niet alleen een verantwoordelijkheid van de individuele politieke ambtsdragers, maar een gezamenlijk belang dat de hele organisatie en het hele bestuur in al zijn geledingen aangaat. De gedragscode richt zich daarom zowel tot de individuele politieke ambtsdragers als tot de bestuursorganen. Ons democratische systeem en de democratische processen kunnen niet zonder integer functionerende organen en functionarissen. Integriteit van politieke ambtsdragers verwijst naar de zorgvuldigheid die politieke ambtsdragers moeten betrachten bij het invullen van hun rol in de democratische rechtsstaat. Dat betekent de verantwoordelijkheid nemen die met de functie samenhangt en bereid zijn verantwoording af te leggen, aan collega-bestuurders en/of (leden van) de volksvertegenwoordiging en bovenal aan de burger. In de democratische rechtsstaat dient een ieder zich te houden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld. Dat geldt zeker voor de politieke ambtsdragers die (mede)verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van die wetten en regels. Zonder dat zal het vertrouwen in de democratische rechtsstaat worden ondermijnd en het draagvlak voor de naleving van de wetten en regels verdwijnen. Vertrekpunt voor de politieke ambtsdrager is dan ook de eed of gelofte die de politieke ambtsdrager bij de ambtsaanvaarding aflegt.

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar ziet ook op de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met burgers en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van groot belang.

De volksvertegenwoordiging stelt zowel voor de eigen leden als voor de dagelijkse bestuurders (voorzitter en overige leden van het dagelijks bestuur) een gedragscode vast. Dat is zo vastgelegd in de [Gemeentewet **OF** Provinciewet **OF** Waterschapswet]. De gedragscode is richtsnoer voor het handelen van individuele politieke ambtsdragers en heeft tot doel hen te ondersteunen bij de invulling van hun verantwoordelijkheid voor de integriteit van het openbaar bestuur. Voor de twee groepen van politieke ambtsdragers (volksvertegenwoordigers en dagelijkse bestuurders) is er een afzonderlijke gedragscode. Onderhavige gedragscode heeft betrekking op de dagelijkse bestuurders: de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] en de [wethouders **OF** gedeputeerden **OF** leden van het dagelijks bestuur van het waterschap]. Veel bepalingen zijn voor dagelijkse bestuurders en volksvertegenwoordigers gelijk. Er zijn ook verschillen. Die hebben te maken met de staatsrechtelijke posities en met de voor hen geldende wettelijke (integriteits)regels. [De gemeenteraad is **OF** Provinciale staten zijn **OF** Het algemeen bestuur van het waterschap is] een politiek orgaan. In de volksvertegenwoordigingen worden specifieke of (partij-)politieke belangen ingebracht voor het algemeen belang van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap]. Deze politieke ambtsdragers krijgen het mandaat van hun kiezers en de gedragscode dient de vervulling van het kiezersmandaat te ondersteunen.

Het handelen van het dagelijks bestuur en van de bestuurders staat ten dienste van [de gemeente **OF** de provincie **OF**

het waterschap]. De ambtsdragers aan wie en de organen waaraan het dagelijks bestuur is opgedragen, zijn over hun bestuurlijke handelen en over hun functioneren verantwoording schuldig aan de volksvertegenwoordigende organen. Aan het dagelijks bestuur en de bestuurders worden ook in de gedragscode bijzondere eisen gesteld om optimale openheid en controleerbaarheid mogelijk te maken.

Het rechtskarakter van de gedragscode is dat van een interne regeling, als nadere invulling en concretisering van de wettelijke regels. De gedragscode bevat in aanvulling op wettelijke regels gedragsnormen en regels over procedures die de transparantie van het handelen van politieke ambtsdragers evenals van de besluitvorming over en de naleving van de normen vergroten. Zij vormt een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. Het niet naleven van de gedragscode heeft geen rechtsgevolgen. Sprake is van zelfbinding. De regels worden in gezamenlijk debat vastgesteld door de politieke ambtsdragers zelf. In dit licht moeten de regels in de code worden gezien. Dat maakt de gedragscode evenwel niet vrijblijvend. De bestuurders kunnen daarop worden aangesproken en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden. Het niet naleven van de gedragscode kan dus wel onderdeel worden van politiek debat en politieke gevolgen hebben.

Integriteit is een thema dat betekenis krijgt in het handelen. Een integriteitsbeleid dat alleen op papier bestaat is slechts een dode letter. Daarom moet het handelen van politieke ambtsdragers regelmatig onderwerp van gesprek zijn, juist ook onderling, en ook daarbij geeft de gedragscode ondersteuning. De code en de voorgestelde registraties zijn instrumenten. Integriteit is uiteindelijk niet in regels te vangen. In de woorden van de schrijver C.S. Lewis gaat het om 'doing the right thing, even when no one is watching'.

Integer handelen kan alleen in een cultuur en organisatie waar ook de andere waarden van goed bestuur worden nagestreefd. De Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur¹ benoemt een aantal kernwaarden van goed openbaar bestuur. Integriteit wordt hierin in één adem genoemd met openheid. 'Openheid en integriteit': "het bestuur is open en integer en maakt duidelijk wat het daaronder verstaat." De wetgeving (en de gedragscode in aanvulling hierop) bevat diverse voorschriften inzake openheid met het oog op de integriteit.

Die voorschriften hebben betrekking op openbaarmaking van nevenfuncties en/of neveninkomsten, van geschenken, buitenlandse reizen, excursies en evenementen. De registraties in de codes zijn bedoeld om de transparantie te bevorderen die belangenverstrengeling en onverantwoord en/of onjuist gebruik van publieke middelen door politieke ambtsdragers moeten tegengaan. De politieke ambtsdrager is primair zelf verantwoordelijk voor zijn integriteit en hij zal zich daar in alle openheid over moeten verantwoorden.

De Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur verbindt openheid en integriteit met de kernwaarden participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording. Al deze kernwaarden klinken in verschillende mate door in deze gedragscode.

¹ De Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur (23 juni 2009) bevat basale beginselen van goed openbaar bestuur en is een informeel instrument dat een beroep doet op de eigen verantwoordelijkheid van besturen van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om gewetensvol invulling te geven aan hun taken en verantwoordelijkheden in het openbaar bestuur. De Code bevat geen juridisch afdwingbare normen.

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Wettelijke grondslag

[De gemeenteraad OF Provinciale staten OF Het algemeen bestuur] [stelt OF stellen] een gedragscode vast voor de voorzitter en overige leden van het dagelijks bestuur (artikelen [41c, tweede lid, en 69, tweede lid, Gemeentewet OF artikelen 40c, tweede lid, en 68, tweede lid, Provinciewet OF artikelen 33, derde lid, en 45 Waterschapswet]).

Artikel 1.1

1. Deze gedragscode geldt voor de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter en voor de [wethouders **OF** gedeputeerden **OF** overige leden van het dagelijks bestuur], maar richt zich ook tot de bestuursorganen.
2. In deze gedragscode wordt onder lid van het dagelijks bestuur niet mede de waterschapvoorzitter verstaan.

Artikel 1.2

De gedragscode is openbaar en via internet beschikbaar.

Toelichting

Artikel 1.1 (tweede volzin)

De waterschapvoorzitter maakt onderdeel uit van het dagelijks bestuur en is dus lid van het dagelijks bestuur. In de gedragscode wordt de waterschapvoorzitter steeds apart benoemd. Met lid van het dagelijks bestuur worden in de gedragscode daarom bedoeld de overige leden van het dagelijks bestuur.

Paragraaf 2 Voorkomen van belangenverstrengeling

Wettelijk kader

Afleggen eed of belofte (artikelen [41a en 65 Gemeentewet **OF** 40a en 64 Provinciewet **OF** 45 en 50 Waterschapswet])

Alvorens zijn functie te kunnen uitoefenen legt de bestuurder de volgende eed (verklaring en belofte) af: "Ik zweer (verklaar) dat ik om tot het ambt benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten uit het ambt naar eer en geweten zal vervullen."

Persoonlijke belangen

- Een bestuurder neemt niet deel aan de stemming over
  - een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
  - de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij hoort (artikel [58 jo artikel 28 Gemeentewet **OF** 58 jo artikel 28 Provinciewet **OF** 45 jo artikel 38a Waterschapswet]).
- Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden (artikel 2:4, tweede lid, Algemene wet bestuursrecht).

Incompatibiliteiten en nevenfuncties

- Verboden overeenkomsten/handelingen: bestuurders mogen in geschillen, waar de [gemeente **OF** provincie **OF** waterschaps](bestuur) partij is, niet als advocaat, adviseur of gemachtigde werkzaam zijn. Zij mogen bepaalde overeenkomsten, waar [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] bij betrokken is, niet rechtstreeks of middellijk aangaan. Van verboden overeenkomsten kan ontheffing worden verleend.
(artikelen [41c, eerste lid, en 69, eerste lid, jo artikel 15, eerste en tweede lid, Gemeentewet] **OF** 40c, eerste lid, en 68, eerste lid, jo artikel 15, eerste en tweede lid, Provinciewet **OF** 45 en 47, derde lid, jo artikel 33, eerste en tweede lid, Waterschapswet)).
- Onverenigbaarheid van functies: het zijn van een bestuurder sluit het hebben van een aantal andere functies uit ([artikelen 36b en 68 Gemeentewet **OF** artikelen 35c en 67 Provinciewet **OF** artikel 45 jo artikel 31, tweede lid, en artikel 47, eerste lid, Waterschapswet)).
- Op overtreding van de incompatibiliteitenregeling staat uiteindelijk de sanctie van ontslag ([artikelen 46, tweede lid, en 47 Gemeentewet **OF** artikelen 45, tweede lid, en 46 Provinciewet **OF** artikel 45 jo artikelen 31, derde lid, en 33, vierde lid, Waterschapswet)).
- Vervulling nevenfuncties: voor bestuurders is bepaald dat zij geen nevenfuncties hebben die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van hun ambt. Voor [burgemeesters **OF** commissarissen van de Koning **OF** waterschapvoorzitters] is daaraan toegevoegd dat zij evenmin nevenfuncties hebben die ongewenst zijn met het oog op de handhaving van hun onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin. Bestuurders melden het voornemen tot aanvaarding van de nevenfunctie aan de volksvertegenwoordiging.
Voor de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] geldt deze meldverplichting niet voor ambtshalve nevenfuncties (artikelen [41b en 67 Gemeentewet **OF** 40b en 66 Provinciewet **OF** 44a en 48 Waterschapswet]).
- Openbaarmaking nevenfuncties: bestuurders maken openbaar welke nevenfuncties zij vervullen. Voor [burgemeesters **OF** commissarissen van de Koning **OF** waterschapvoorzitters] zijn ambtshalve nevenfuncties daarvan uitgezonderd. De lijst met nevenfuncties ligt ter inzage op het [gemeentehuis **OF** provinciehuis **OF** waterschapshuis] (artikelen [41b en 67 Gemeentewet **OF** 40b en 66 Provinciewet **OF** 44a en 48 Waterschapswet]).
- Openbaarmaking inkomsten nevenfuncties: fulltime bestuurders maken hun inkomsten uit nevenfuncties openbaar; de opgave van neveninkomsten wordt ter inzage gelegd op het [gemeentehuis **OF** provinciehuis **OF** waterschapshuis], uiterlijk 1 april na het jaar waarin de inkomsten zijn genoten (artikelen [41b en 67 Gemeentewet **OF** 40b en 66 Provinciewet **OF** artikelen 44a en 48 Waterschapswet]).
- Verrekening inkomsten nevenfuncties: bestuurders mogen geen vergoedingen ontvangen voor ambtshalve nevenfuncties; die worden in de [gemeente **OF** provincie **OF** waterschap]kas gestort. Voor fulltime bestuurders is geregeld dat de inkomsten uit andere nevenfuncties voor een deel worden verrekend, volgens dezelfde verrekenings-systeematiek als voor leden van de Tweede Kamer (artikelen [44 en 66 Gemeentewet **OF** 43 en 65 Provinciewet **OF** 44 en 48 Waterschapswet]).

Artikel 2.1.1

1. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] levert de [gemeentesecretaris **OF** provinciesecretaris **OF** secretaris-directeur] de informatie aan over de nevenfuncties die openbaar gemaakt moeten worden, bij aanvang van het ambt. Als gaande het lidmaatschap een nieuwe nevenfunctie aanvaard wordt of de omstandigheden met betrekking tot een bestaande nevenfunctie wijzigen, wordt de informatie die hierop betrekking heeft binnen één week aangeleverd bij de [gemeentesecretaris **OF** provinciesecretaris **OF** secretaris-directeur].
2. De informatie betreft in ieder geval:
  - a de omschrijving van de nevenfunctie;
  - b de organisatie voor wie de nevenfunctie wordt verricht;
  - c of het al dan niet een nevenfunctie betreft uit hoofde van het ambt;
  - d of de nevenfunctie bezoldigd of onbezoldigd is; en
  - e indien bezoldigd wat de inkomsten daaruit zijn.
3. De [gemeentesecretaris **OF** provinciesecretaris **OF** secretaris-directeur] legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 2.1.2

1. [De wethouder **OF** De gedeputeerde **OF** Het lid van het dagelijks bestuur] levert de [gemeentesecretaris **OF** provinciesecretaris **OF** secretaris-directeur] de informatie aan over de nevenfuncties die openbaar gemaakt moeten worden bij aanvang van het ambt. Als gaande de uitoefening van het ambt een nieuwe nevenfunctie aanvaard wordt of de omstandigheden met betrekking tot bestaande nevenfuncties wijzigen, wordt de informatie die hierop betrek-

- king heeft binnen één week aangeleverd bij de [gemeentesecretaris **OF** provinciesecretaris **OF** secretaris-directeur].
2. De informatie betreft in ieder geval:
    - a de omschrijving van de nevenfunctie;
    - b de organisatie voor wie de nevenfunctie wordt verricht;
    - c of het al dan niet een nevenfunctie betreft uit hoofde van het ambt;
    - d of de nevenfunctie bezoldigd of onbezoldigd is; en
    - e indien bezoldigd – voor zover deze openbaar gemaakt moeten worden - wat de inkomsten daaruit zijn.
  3. De [gemeentesecretaris **OF** provinciesecretaris **OF** secretaris-directeur] legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 2.2

1. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] en [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] handelen in de uitoefening van hun ambt niet zodanig dat zij vooruitlopen op een functie na aftreden.
2. [De wethouder **OF** De gedeputeerde **OF** Het lid van het dagelijks bestuur] bespreekt het voornemen tot tussentijdse aanvaarding van een functie na aftreden, met de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter].

Artikel 2.3

1. [Burgemeester en wethouders **OF** Gedeputeerde staten **OF** Het dagelijks bestuur] sluit de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] en een [wethouder **OF** gedeputeerde **OF** lid van het dagelijks bestuur] gedurende een jaar na aftreden uit van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].
2. De uitsluiting geldt niet bij aanvaarding van een dienstbetrekking bij [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] waar hij [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter], onderscheidenlijk [wethouder **OF** gedeputeerde **OF** lid van het dagelijks bestuur] was. Voor werving, selectie en indiensttreding bij [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] zijn de voor het ambtelijk personeel geldende regels ter zake van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.4

1. [Burgemeester en wethouders **OF** Gedeputeerde staten **OF** Het dagelijks bestuur] draagt de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] en een [wethouder **OF** gedeputeerde **OF** lid van het dagelijks bestuur] niet eerder dan een jaar na aftreden voor als kandidaat voor benoeming tot commissaris dan wel bestuurslid van een verbonden partij.
2. Onder verbonden partij wordt verstaan hetgeen hieronder wordt verstaan in artikel 1.1 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en in artikel 4.1 van het Waterschapsbesluit.

Toelichting

Artikelen 2.1.1 en 2.1.2

Zoals uit het opgenomen wettelijk kader blijkt, zijn er enkele verschillen in de wetgeving t.a.v. de openbaarmaking van (inkomsten uit) nevenfuncties tussen de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] enerzijds en [wethouders **OF** gedeputeerden **OF** overige leden van het dagelijks bestuur] anderzijds. De nadere invulling daarvan in 2.1.1 en 2.1.2 is in lijn hiermee dan ook niet exact gelijk.

Artikelen 2.3 en 2.4

In deze bepalingen is de zogenaamde 'draaideurconstructie' geregeld. In 2.3 gedurende 1 jaar na aftreden de uitsluiting van betaalde werkzaamheden ten behoeve van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] en in 2.4 de uitsluiting van benoeming als commissaris of bestuurslid van een 'verbonden partij', ofwel, kort samengevat, van een organisatie waarin [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] een bestuurlijk en financieel belang heeft. Hiermee wordt mogelijke vriendjespolitiek voorkomen en het risico op verstrengeling van persoonlijke en functionele belangen vermeden.

Het begrip 'verbonden partij' is ontleend aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Daarin staat dat een verbonden partij een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie is waarin de provincie of gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een financieel belang wordt gedefinieerd als een aan de betrokken organisatie ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien die organisatie failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de organisatie haar verplichtingen niet nakomt.

En onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Aanvaarding van een dienstbetrekking bij [de **OF** het] voormalige [gemeente **OF** provincie **OF** waterschap], is niet uitgesloten. Dat kan van belang zijn in het kader van de re-integratie van de voormalige bestuurder en ter voorkoming van uitkeringslasten voor [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap]. Uiteraard dienen daarbij de regels van werving en selectie en aanstelling te gelden die er voor iedereen zijn die bij [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] gaat solliciteren. De draaideurconstructie geldt natuurlijk niet bij aanvaarding van het [raadslidmaatschap **OF** statenlidmaatschap **OF** lidmaatschap van het algemeen bestuur].

Het bepaalde in artikel 2.2, eerste lid, (vooruitlopen op een nieuwe functie na aftreden) geldt uiteraard evenzeer voor een functie bij [de **OF** het] voormalige [gemeente **OF** provincie **OF** waterschap].

Paragraaf 3 Informatie

Wettelijk kader

Informatieplicht

[Burgemeester en wethouders **OF** Gedeputeerde staten **OF** Het dagelijks bestuur van het waterschap] en elk van zijn leden zijn verplicht alle inlichtingen te geven die de volksvertegenwoordiging nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Het betreft zowel een actieve als een passieve informatieplicht. Ook als individuele volksvertegenwoordigers informatie vragen zal die informatie aan de volksvertegenwoordiging moeten worden verstrekt. De informatie kan alleen worden geweigerd als die in strijd is met het openbaar belang (artikelen [169 en 180 Gemeentewet **OF** 167 en 179 Provinciewet **OF** 89 en 97 Waterschapswet]).

Het Reglement van Orde voor [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur van het waterschap] kan bepalingen bevatten die betrekking hebben op informatieverstrekking en de omgang met informatie.

Geheimhouding

- Een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit (artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht).
- [Burgemeester en wethouders **OF** Gedeputeerde staten **OF** Het dagelijks bestuur van het waterschap] [kunnen **OF** kan] op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding opleggen. Ook de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] heeft die bevoegdheid. De geheimhoudingsplicht moet worden bevestigd door de volksvertegenwoordiging. Ook [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur van het waterschap] onderscheidenlijk (de voorzitter van) een commissie [kan **OF** kunnen] geheimhouding opleggen (artikelen [25, 55 en 86 Gemeentewet **OF** 25, 55 en 91 Provinciewet **OF** 37 en 43 Waterschapswet]).
- Het schenden van de geheimhoudingsplicht is een misdrijf (artikel 272 Wetboek van Strafrecht).

Artikel 3.1

De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt veilig wordt bewaard.

Artikel 3.2

De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoe-

fening van het ambt verkregen niet openbare informatie.

Toelichting

Artikel 3.1

Het is belangrijk de juiste maatregelen te treffen om te voorkomen dat onbevoegden vertrouwelijke en/of geheime gegevens kunnen bezitten, raadplegen of beschadigen. Daarbij moet in de digitale setting worden gedacht aan de beveiliging van de computer, smartphones e.d. met wachtwoorden en het niet onbeheerd achterlaten van USB-sticks met vertrouwelijke/geheime informatie.

Paragraaf 4 Omgang met geschenken en uitnodigingen

Wettelijk kader

Afleggen eed of belofte

De eed of belofte die op grond van de artikelen [41a en 65 van de Gemeentewet **OF** 40a en 64 van de Provinciewet **OF** 45 en 50 van de Waterschapswet] moet worden afgelegd heeft onder meer betrekking op het geven, aannemen of beloven van giften, gunsten of geschenken. Zie voor de wetstekst inzake de eed of belofte het wettelijk kader onder 2 voor de bepalingen ter voorkoming van belangenverstrengeling.

Artikel 4.1

1. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] accepteert geen geschenken, faciliteiten en diensten als zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
2. Onverminderd het eerste lid kan de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] incidentele geschenken die een geschatte waarde van ten hoogste € 50 vertegenwoordigen behouden.
3. Geschenken die de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50 vertegenwoordigen worden, als zij niet worden teruggestuurd, eigendom van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].
4. De [gemeentesecretaris **OF** provinciesecretaris **OF** secretaris-directeur] legt een register aan van de geschenken met een geschatte waarde van meer dan € 50. In het register is aangegeven welke bestemming [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] hieraan heeft gegeven. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.
5. Geschenken worden niet op het huisadres ontvangen.

Artikel 4.2

1. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] accepteert geen lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen die door anderen betaald of georganiseerd worden, tenzij dat behoort tot de uitoefening van de functie en de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel.
2. Bij twijfel legt de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] de uitnodiging ter bespreking voor aan [burgemeester en wethouders **OF** gedeputeerde staten **OF** het dagelijks bestuur].

Artikel 4.3

1. Invitaties voor excursies, evenementen en buitenlandse reizen voor rekening van anderen dan [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] legt de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] vooraf ter bespreking voor aan [burgemeester en wethouders **OF** gedeputeerde staten **OF** het dagelijks bestuur].
2. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter], onderscheidenlijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] maakt de excursies en evenementen die hij heeft aanvaard open-

baar binnen één week nadat de excursie, onderscheidenlijk het evenement heeft plaatsgevonden. Daarbij wordt ook openbaar gemaakt wie deze kosten voor zijn rekening heeft genomen.

3. De informatie is via internet beschikbaar.
4. De informatie over buitenlandse reizen voor rekening van derden wordt binnen één week na terugkeer in Nederland opgenomen in het register, bedoeld in artikel 5.3, tweede lid.

Toelichting

Artikel 4.1

In de gedragscode is uitgangspunt dat geschenken, faciliteiten en diensten niet worden geaccepteerd als hiermee de onafhankelijke positie van de bestuurder kan worden beïnvloed. Dat is in ieder geval aan de orde in onderhandelingsituaties. Is daarvan geen sprake dan kunnen om praktische redenen incidentele kleine geschenken (met een geschatte waarde van € 50 of minder) door de bestuurder worden aanvaard, echter nooit op het huisadres. Duurdere geschenken worden niet aanvaard. Zij worden teruggestuurd of eigendom van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] [die **OF** dat] zorgt voor een goede bestemming van het geschenk. In een openbaar register worden opgenomen welke geschenken van meer dan € 50 [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] heeft aanvaard en welke bestemming daaraan is gegeven.

Artikel 4.2

Dit geldt ook als het gaat om werkbezoeken.

Artikel 4.3

Het gaat hier om excursies en evenementen die betrokkene als [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter], onderscheidenlijk als [wethouder **OF** gedeputeerde **OF** lid van het dagelijks bestuur] aanvaardt. Excursies en evenementen in de hoedanigheid van lid van een politieke partij vallen hier dus niet onder.

Bij de artikelen 4.2 en 4.3, dienen eveneens als afwegingskader de motieven van de uitnodigende partij beoordeeld te worden. Het kan en mag er niet om gaan de onafhankelijke positie van de bestuurders te beïnvloeden.

Paragraaf 5   Gebruik van voorzieningen van [de gemeente OF de provincie OF het waterschap]

Wettelijk kader

Geen andere inkomsten:

Een bestuurder geniet geen andere vergoedingen ten laste van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] dan die bij of krachtens wet toegestaan zijn (artikelen [44 en 66 Gemeentewet **OF** 43 en 66 Provinciewet **OF** 44 en 48 Waterschapswet]).

Procedure van declaratie (modelverordeningen VNG en IPO):

Er zijn voor [wethouders **OF** gedeputeerden] voorschriften opgenomen in de [gemeentelijke **OF** provinciale] verordening over de wijze van declaratie (inclusief het overleggen van bewijsstukken) van vooruit betaalde (zakelijke) kosten en over rechtstreekse facturering van (zakelijke) kosten bij de [gemeente **OF** provincie]. Ook zijn in de [gemeentelijke **OF** provinciale] verordening voor [wethouders **OF** gedeputeerden] voorschriften opgenomen over het (zakelijk) gebruik van een [gemeentelijke **OF** provinciale] creditcard.

Buitenlandse dienstreis voor [wethouders **OF** gedeputeerden] (modelverordeningen VNG en IPO):
Als de [wethouder **OF** gedeputeerde] in het [gemeentelijk **OF** provinciaal] belang een reis buiten Nederland maakt, worden de in redelijkheid gemaakte noodzakelijke reis- en verblijfkosten vergoed. Voor een reis in het [gemeentelijk **OF** provinciaal] belang buiten Nederland, niet zijnde een reis naar een Europese instelling, is vooraf toestemming van [burgemeester en wethouders **OF** gedeputeerde staten] vereist.
[De gemeenteraad **OF** Provinciale staten] [kan **OF** kunnen] aan deze toestemming voorwaarden verbinden.

Artikel 5.1

1. Het bestuursorgaan richt de financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven en hanteren heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].
2. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] en [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] verantwoordt zich over zijn gebruik van de voorzieningen volgens de in het kader van het eerste lid vastgestelde regels en procedures.

Artikel 5.2

1. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] meldt het voornemen tot een buitenlandse dienstreis of een uitnodiging daartoe aan [burgemeester en wethouders **OF** gedeputeerde staten **OF** het dagelijks bestuur]. Hij verschaft daarbij informatie over het doel en de duur van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap dat meereist, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan.
2. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter], onderscheidenlijk [de wethouder **OF** de gedeputeerde **OF** het lid van het dagelijks bestuur] meldt daarbij tevens als hij voornemens is om de buitenlandse reis voor privédoeleinden te verlengen. De extra kosten van de verlenging komen daarbij volledig voor eigen rekening.
3. [Burgemeester en wethouders **OF** Gedeputeerde staten **OF** Het dagelijks bestuur] betreft alle aspecten in de besluitvorming en informeert [de gemeenteraad **OF** Provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] zo spoedig mogelijk over het genomen besluit.

Artikel 5.3

1. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk een [wethouder **OF** gedeputeerde **OF** lid van het dagelijks bestuur] legt verantwoording af over afgelegde buitenlandse dienstreizen. Hij maakt in ieder geval openbaar wat het doel, de bestemming en de duur van de buitenlandse dienstreis is geweest en wat daarvan de kosten waren voor [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].
2. De [gemeentesecretaris **OF** provinciesecretaris **OF** secretaris-directeur] legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 5.4

Voor de toepassing van de artikelen 5.2 en 5.3 wordt onder buitenlandse dienstreis niet verstaan een dienstreis naar een Europese instelling of een dienstreis naar een [buurgemeente **OF** buurprovincie **OF** buurwaterschap] in het buitenland.

Artikel 5.5

De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] respectievelijk een [wethouder **OF** gedeputeerde **OF** lid van het dagelijks bestuur] declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.

Artikel 5.6

Gebruik van voorzieningen en eigendommen van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap] ten eigen bate of ten bate van derden is niet toegestaan, tenzij hier andere afspraken over gemaakt zijn.

Toelichting

Artikel 5.1

Aan bestuurders worden rechtspositionele voorzieningen, vergoedingen en andere verstrekkingen geboden die een goed functioneren van de bestuurders mogelijk maken.

Wat betreft de uitwerking van de principes van dit stelsel zou kunnen worden aangesloten bij de werkwijze in het Voorzieningenbesluit dat geldt voor ministers en staatssecretarissen:

- a in beginsel worden voorzieningen en verstrekkingen in bruikleen ter beschikking gesteld;
- b indien een voorziening of verstrekking niet in bruikleen ter beschikking kan worden gesteld, wordt de factuur direct ten laste van de begroting van het bestuursorgaan betaald;
- c het vergoeden van voorzieningen en verstrekkingen achteraf door het indienen van declaraties, wordt tot een minimum beperkt;
- d voorzieningen, verstrekkingen en declaraties worden maandelijks openbaar gemaakt op internet.

Uitgangspunt is hier dat zo weinig mogelijk uitgaven door de bestuurder zelf worden gedaan via zijn of haar privérekening. Geldstromen tussen de rekening van het bestuursorgaan en de persoonlijke rekening van de bestuurder maken een zwaardere controle op de uitgaven noodzakelijk.

De bestuurder zal zich uiteraard nauwgezet moeten houden aan de regels en procedures die er met het oog hierop voor hem/haar gelden.

Artikelen 5.2 en 5.3

Uitgangspunten zijn hier eigen verantwoordelijkheid, transparantie en bereidheid om verantwoording af te leggen. De beoordeling van de noodzaak van de buitenlandse dienstreis ligt uiteindelijk bij [burgemeester en wethouders **OF** gedeputeerde staten **OF** het dagelijks bestuur].

Ingevolge artikel 5.4 gelden de bepalingen van de artikelen 5.2 en 5.3 niet voor de meer reguliere (buitenlandse) dienstreizen naar een Europese instelling of een dienstreis naar een [buurgemeente **OF** buurprovincie **OF** buurwaterschap] in het buitenland. Voor dergelijke (buitenlandse) reizen vormen deze bepalingen wel een belangrijke richtsnoer.

Buitenlandse reizen die worden gemaakt ten behoeve van de politieke partij zijn geen 'dienstreizen' en vallen dus niet onder de artikelen 5.2 en 5.3 en komen niet ten laste van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].

Artikel 5.6

Stelregel is dat privé gebruik van [gemeentelijke voorzieningen **OF** provinciale voorzieningen **OF** voorzieningen van het waterschap] niet is toegestaan. Wel hebben organisaties mogelijk een specifieke regeling die privégebruik van bedrijfsmiddelen reguleert, zoals privégebruik van een mobiele telefoon.

Paragraaf 6 Uitvoering gedragscode

Artikel 6.1

[De gemeenteraad **OF** Provinciale staten **OF** Het algemeen bestuur] [bevordert **OF** bevorderen] de eenduidige interpretatie van de gedragscode. Ingeval van leemtes en onduidelijkheden in de gedragscode voorzien zij daarin.

Artikel 6.2

1. Op voorstel van de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] [maakt **OF** maken] de [gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] in ieder geval afspraken over:
  - a de periodieke bespreking van het onderwerp integriteit in het algemeen en van de gedragscode in het bijzonder;
  - b de aanwijzing van contactpersonen of aanspreekpunten integriteit;
  - c de processtappen die worden gevolgd ingeval van een vermoeden van een integriteitschending van een politieke ambtsdrager van [de gemeente **OF** de provincie **OF** het waterschap].
2. De afspraken, bedoeld in het eerste lid, maken deel uit van deze gedragscode.

Toelichting

Artikel 6.1

[De gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** Het algemeen bestuur] [is **OF** zijn] het hoogste bestuursorgaan en als zodanig verantwoordelijk voor de inhoud van de gedragscode, voor een eenduidige interpretatie daarvan en voor wijziging/aanvulling daarvan bij onduidelijkheden of leemtes.

Artikel 6.2

De [Gemeentewet **OF** Provinciewet **OF** Waterschapswet] verplicht [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] om voor zichzelf en voor de bestuurders een gedragscode vast te stellen.

Aanvullend op de wettelijke regels die gelden voor politieke ambtsdragers, bevat de gedragscode een aantal materiële normen waaraan de politieke ambtsdragers zich committeren.

De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] krijgt de wettelijke taak om de bestuurlijke integriteit van zijn of haar [gemeente **OF** provincie **OF** waterschap] te bevorderen. Hiermee is de verantwoordelijkheid voor de portefeuille 'Integriteit' duidelijk belegd. De wettelijke bepalingen bieden de ruimte om naar gelang de situatie handelend op te treden, waarbij niet alleen gedacht moet worden aan het optreden bij incidenten.

Belangrijk onderdeel is ook de preventie: ervoor te zorgen dat integriteit en integriteitsbewustzijn in de bestuurlijke gremia een plek krijgen en daarbij afspraken te maken over een regelmatige bespreking van het thema integriteit, zowel met de volksvertegenwoordiging als binnen het bestuur. De [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] hoeft hier niet alleen voor te staan. Een daartoe aangewezen contactpersoon of vertrouwenspersoon (bijvoorbeeld de [griffier **OF** secretaris-directeur]) kan hier in relatie tot [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] eveneens een belangrijke rol in spelen.

Goed denkbaar is ook dat [de gemeenteraad **OF** provinciale staten **OF** het algemeen bestuur] met de [burgemeester **OF** commissaris van de Koning **OF** waterschapvoorzitter] nadere afspraken [maakt **OF** maken] over de werkwijze die wordt gevolgd ingeval zich een incident of een vermoeden van een integriteitsschending voordoet. Dat geeft houvast en rust op het moment dat er gehandeld dient te worden.

Al deze processuele en procedurele afspraken kunnen onderdeel uitmaken van de gedragscode. De onderwerpen, genoemd in artikel 6.2, eerste lid, zijn niet uitputtend.

Colofon

Een gezamenlijke publicatie van
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Het Interprovinciaal Overleg
De Unie van Waterschappen
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Deze publicatie is digitaal beschikbaar op de websites van bovengenoemde organen en tevens te downloaden op
www.integriteitoverheid.nl

maart 2015

Interprovinciaal Overleg

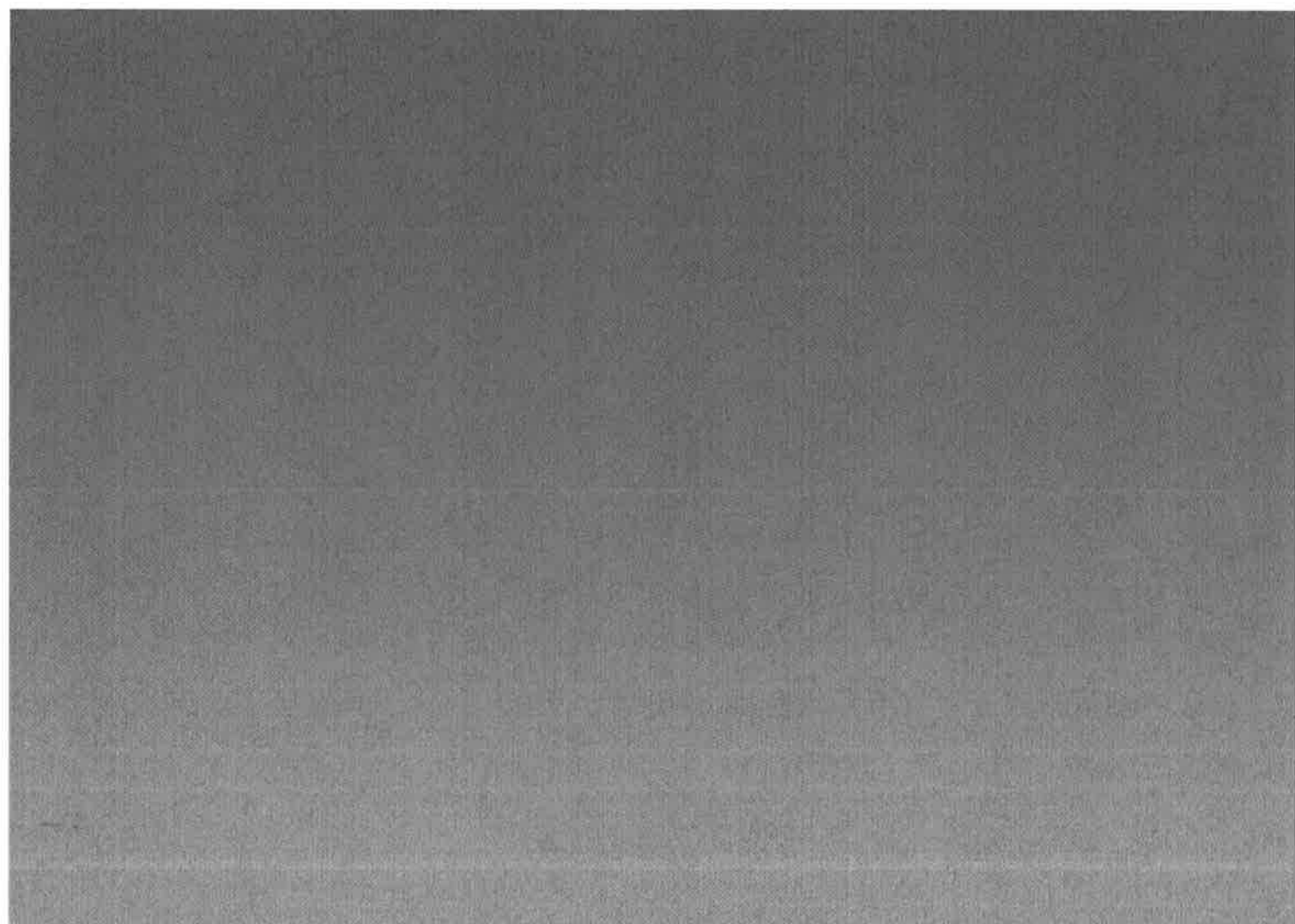

UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

[Zoek regelingen op overheid.nl](#)

Gemeente Westland

Ziet u een fout in deze regeling? [Meld het ons op regelgeving@overheid.nl](#)

Gedragscode voor leden van het college van burgemeester en wethouders

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	Gemeente Westland
Officiële naam regeling	Gedragscode voor leden van het college van burgemeester en wethouders
Citeertitel	Gedragscode voor leden van het college van burgemeester en wethouders
Vastgesteld door	gemeenteraad
Onderwerp	bestuur en recht
Eigen onderwerp	

Opmerkingen met betrekking tot de regeling

Geen.

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd

1. [Gemeentewet, art. 41c](#)
2. [Gemeentewet, art. 69](#)

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Geen.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking	Terugwerkende	Datum uitwerking		Datum ondertekening	
treding	kracht tot en met	treding	Betreft	Bron bekendmaking	Kenmerk voorstel
15-06-2007	01-06-2007		art. 7.1, 8.2, 8.3, toelichting	29-05-2007 Gemeenteblad Westland 2007, d.d. 14-06-2007, nr. 27	besluitenlijst b&w d.d. 3-4-2007, nr. 51.1
02-05-2004		01-06-2007	nieuwe regeling	30-03-2004 Het Hele Westland, 24-04-2004	Onbekend.

Tekst van de regeling**Intitulé**

Gedragscode voor leden van het college van burgemeester en wethouders

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 februari 2004, nr. 061 ;

gelet op het bepaalde in de artikel 41c en 69, van de Gemeentewet;

besluit:

vast te stellen de gedragscode voor leden van het college van burgemeester en wethouders
(Gedragscode voor leden van het college van burgemeester en wethouders);

Inleidende bepalingen**Het doel van deze gedragscode**

Het doel van deze gedragscode is om leden van het college van burgemeester en wethouders een houvast te bieden bij het bepalen van normen omtrent de integriteit van het bestuur. De code bevat regels zowel voor het bestuursorgaan in zijn geheel als voor bestuurders afzonderlijk.

De code geeft niet per definitie regels die rechtskracht hebben, maar heeft vooral bestuurlijke en politieke relevantie. De code bevat zowel normen over hoe in een bepaalde situatie te handelen als regels over procedures die moeten worden gevolgd. Procedure-afspraken kunnen een onlosmakelijk onderdeel zijn van een gedragsregel en de transparantie en daarmee de controleerbaarheid vergroten.

Bestuurders zijn op de naleving van de gedragscode aanspreekbaar en wanneer zij zich er niet aan houden kan dat gevolgen hebben voor hun functioneren en voor hun positie. Naast deze code bestaan er voorschriften die in wet of elders geregeld zijn, bijvoorbeeld over fraude, valsheid in geschrifte en over nevenfuncties. Zie voor nevenfuncties bijvoorbeeld artikel 15, van de Gemeentewet. Uiteraard is de gedragscode ook op te vatten als een aanvulling en verdere uitwerking van de eed ex de artikel 41c en 65, van de Gemeentewet. Zowel de wethouders als de burgemeester leggen de eed af.

Indeling gedragscode

De code bestaat uit twee onderdelen.

Deel I beschrijft een aantal kernbegrippen van integriteit en plaatst daarmee het vraagstuk in een breder kader. De kernbegrippen vormen als het ware de algemene uitgangspunten voor de gedragscode.

Deel II bevat de feitelijke gedragsregels, waarbij een aantal thema's wordt onderscheiden:

algemene bepalingen;

belangenverstrengeling en aanbesteding;

nevenfuncties;
informatie;
aannemen van geschenken;
bestuurlijke uitgaven;
declaraties;
gebruik van gemeentelijke voorzieningen;
reizen buitenland.

Deel 1 Kernbegrippen bestuurlijke integriteit

Leden van colleges van burgemeester en wethouders en Gedeputeerde Staten stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De belangen van de gemeente en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het primaire richtsnoer.

Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen. Verantwoording wordt intern afgelegd aan collega-bestuurders, de gemeenteraad, maar ook extern aan organisaties en burgers voor wie bestuurders hun functie vervullen.

Een aantal kernbegrippen is daarbij leidend en plaatst bestuurlijke integriteit in een breder perspectief:

Dienstbaarheid

Het handelen van een bestuurder is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

Functionaliteit

Het handelen van een bestuurder heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.

Onafhankelijkheid

Het handelen van een bestuurder wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

Openheid

Het handelen van een bestuurder is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de bestuurder en zijn beweegredenen daarbij.

Betrouwbaarheid

Op een bestuurder moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

Zorgvuldigheid

Het handelen van een bestuurder is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen.

Gedragingen van bestuurders moeten aan deze kernbegrippen getoetst kunnen worden.

Deel 2 Afspraken rondom bestuurlijke integriteit

1. Algemene bepalingen

- 1.1 Onder het college wordt verstaan: het college van burgemeester en wethouders
- 1.2 Deze gedragscode geldt voor de voorzitter en alle leden van het college.
- 1.3 In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in het college.
- 1.4 De code is openbaar en door derden te raadplegen.
- 1.5 De leden van het college ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code.

2. Belangenverstrengeling, nevenfuncties en aanbesteding

- 2.1 Een bestuurder doet opgave van zijn financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De opgave is openbaar en door derden te raadplegen.
- 2.2 Bij privaatsamenwerkingsrelaties voorkomt de bestuurder (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
- 2.3 Een oud-bestuurder wordt de eerste twee jaren na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente. Het is een oud-bestuurder wel toegestaan tegen vergoeding zitting te nemen in de raad.
- 2.4 Een bestuurder die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
- 2.5 Een bestuurder neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kan beïnvloeden.
- 2.6 Een bestuurder vervult geen nevenfuncties waarbij strijdigheid is of kan zijn met het belang van de gemeente.
- 2.7 Een bestuurder maakt melding van al zijn nevenfuncties waarbij tevens wordt aangegeven of de functie wel of niet bezoldigd is. Deze gegevens worden openbaar gemaakt.
- 2.8 De kosten die een bestuurder maakt in verband met een nevenfunctie uit hoofde van het ambt (q.q.-nevenfunctie), worden vergoed door de instantie waar de nevenfunctie wordt uitgeoefend.
- 2.9 Een bestuurder die een nevenfunctie wil vervullen anders dan uit hoofde van het ambt, bespreekt dit voornemen in het college. Daarbij komt tevens aan de orde hoe wordt gehandeld met betrekking tot eventuele vergoedingen en de te maken kosten.

3. Informatie

- 3.1 Een bestuurder gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij verstrekt geen geheime informatie.
- 3.2 Een bestuurder houdt geen informatie achter, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet geven van informatie mogelijk is op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.
- 3.3 Een bestuurder maakt niet ten eigen bate of van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.

4 Aannemen van geschenken

- 4.1 Geschenken en giften die een bestuurder uit hoofde van zijn functie ontvangt, worden gemeld en geregistreerd en zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht.
- 4.2 Indien een bestuurder geschenken of giften ontvangt die een waarde van minder dan 50 euro vertegenwoordigen, kunnen deze in afwijking van het bovenstaande worden behouden en behoeven ze niet te worden gemeld en geregistreerd.
- 4.3 Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd, wordt dit gemeld in het college waar een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen.

5 Bestuurlijke uitgaven

- 5.1 Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond.
- 5.2 Ter bepaling van de functionaliteit van bestuurlijke uitgaven worden de volgende criteria gehanteerd:
  - Met de uitgave is het belang van de gemeente gediend en
  - De uitgave vloeit voort uit de functie.

6. Declaraties

- 6.1 De bestuurder declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed (zie bijgesloten lijst).
- 6.2 Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe vastgestelde administratieve procedure.
- 6.3 Een declaratie wordt ingediend door middel van een daartoe vastgesteld formulier. Bij het formulier wordt een betalingsbewijs gevoegd en op het formulier wordt de functionaliteit van de uitgave vermeld.
- 6.4 Gemaakte kosten worden binnen een maand gedeclareerd. Eventuele voorschotten worden voorzover mogelijk binnen een maand afgerekend.
- 6.5 De gemeentesecretaris is verantwoordelijk voor een deugdelijke administratieve afhandeling en registratie van declaraties. Declaraties van bestuurders worden administratief afgehandeld door een daartoe aangewezen ambtenaar.
- 6.6 In geval van twijfel omtrent een declaratie, wordt deze voorgelegd aan de burgemeester. Zonodig wordt de declaratie ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

7. Creditcard

- 7.1 Aan de leden van het college wordt een college-creditcard ter beschikking gesteld voor buitenlandse dienstreizen;

8. Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

- 8.1 Gebruik van gemeentelijke voorzieningen voor privé-doelinden is niet toegestaan.
- 8.2 [ingetrokken]
- 8.3 Aan de leden van het college wordt geen dienstauto ter beschikking gesteld. De leden kunnen, indien het gebruik redelijkerwijs noodzakelijk is, zich doen verplaatsen met een taxi.

9. Reizen buitenland

- 9.1 Een bestuurder die het voornemen heeft een buitenlandse reis te maken, heeft toestemming nodig van het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad wordt van het besluit via de besluitenlijst van het college van burgemeester en wethouders op de hoogte gesteld.
- 9.2 Een bestuurder die het voornemen van een reis meldt, verschaft informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap en de geraamde kosten.
- 9.3 Uitnodigingen voor reizen, werkbezoeken en dergelijke op kosten van derden worden altijd besproken in het college en onder meer getoetst op het risico van belangenverstrengeling. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming.

- 9.4 Van de reis wordt ten behoeve van het college van burgemeester en wethouders een verslag opgesteld. Buitenlandse reizen worden vermeld in een jaarverslag.
- 9.5 Het ten laste van de gemeente meereizen van de partner van een bestuurder is niet toegestaan. Het meereizen van de partner op eigen kosten is toegestaan en wordt bij de besluitvorming van het college betrokken.
- 9.6 Het anderszins meereizen van derden op kosten van de gemeente is niet toegestaan. Het meereizen van derden op eigen kosten is toegestaan en wordt in dat geval bij de besluitvorming van het college betrokken.
- 9.7 Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privé-doelstellingen is toegestaan, mits dit is betrokken bij de besluitvorming van het college. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van de bestuurder.
- 9.8 De in verband met de buitenlandse dienstreis gedane functionele uitgaven worden vergoed conform de geldende regelingen. Uitgaven worden vergoed voorzover zij redelijk en verantwoord worden geacht.

Aldus besloten door de raad in zijn openbare

Vergadering van 30 maart 2004,

De griffier,

de voorzitter,

L.M. Hillen

R. Welschen

Bijlage Lijst onkostenvergoedingen

1. Opbouw onkostenvergoedingen

Naast vergoedingen voor nader aangeduide kosten zoals reis- en verblijfkosten, hebben de ambtsdragers aanspraak op een vaste (forfaitaire) onkostenvergoeding. Bij de opbouw van de vaste of forfaitaire onkostenvergoedingen voor gemeentebestuurders zijn de volgende kostencomponenten gehanteerd:

a. Representatie

Representatie (koffie, thee, hapjes, drankjes, etentjes met zakelijke relaties, attenties e.d.). Tevens worden onder deze categorie begrepen de noodzakelijke kosten voor de representatie die door de partner worden gemaakt in verband met de functieuitoefening als politieke ambtsdrager. Voorbeelden zijn uitgaven en (reis)kosten verbonden aan bezoeken van zieken, bejaarden, 100-jarigen en het bijwonen van georganiseerde activiteiten, bijeenkomsten en recepties.

b. Vakliteratuur

Uitgaven voor (abonnementen voor) vakliteratuur, losbladige uitgaven, naslagwerken.

c. Contributies (verenigingen)

Contributies/lidmaatschappen: lidmaatschap vakbond, belangenvereniging, beroepsvereniging, bestuurdersvereniging e.d.

d. Telefoonkosten

De kosten van zakelijke gesprekken waaronder ook van de mobiele telefoon. De kosten van telefoonabonnementen vallen niet onder de vaste kostenvergoeding.

e. **Bureaunkosten en porti.**

Pennen, potloden, papier, zakelijke agenda e.d. tevens de kosten voor het verzenden van post en het kopiëren van stukken.

f. **Giften**

Zakelijke giften die de politieke ambtsdrager louter als zodanig doet, en die men als privé-persoon niet zou hebben gedaan, aan inzamelingsacties, collectes e.d. (in de regel voor plaatselijke en/of regionale doeleinden). Giften aan een politieke partij of verkiezingscampagne maken hier geen deel van uit.

g. **Fractiekosten**

Bijdragen in de kosten van fractieassistenten en secretariaat, fractieweekend.

h. **Representatieve ontvangsten aan huis**

Hieronder vallen de kosten verbonden aan ontvangsten in de eigen woning die direct verband houden met de uitoefening van het ambt in het eigen huis (consumptieve verstrekkingen e.d.).

i. **Excursies**

Excursies die worden gevolgd ten behoeve van de uitoefening van het politieke ambt (inclusief reis- en verblijfskosten).

Toelichting deel 2 gedragscode

1. Algemene bepalingen:

Geen bijzonderheden.

2. Belangenverstrengeling, nevenfuncties en aanbesteding:

Reeds aangegeven is dat bestuurders van gemeenten het algemeen belang dienen. Persoonlijk voordeel kan niet het oogmerk zijn.

Bij belangenverstrengeling gaat het om vermenging van het publiek belang met het persoonlijk belang van de bestuurder of dat van derden waardoor een zuiver en objectief besluiten of handelen in het publiek belang niet langer is gewaarborgd. Reeds de schijn van belangenverstrengeling moet worden vermeden.

Het risico van belangenverstrengeling kan bijvoorbeeld ontstaan als een bestuurder een nevenfunctie vervult die raakvlakken heeft met de uitoefening van het politieke ambt. Daarbij kan het gaan om een bestuurslidmaatschap van een vereniging die in de gemeente is gevestigd of een commissariaat bij een bedrijf dat met de gemeente zaken doet. Ook als het gaat om de uitoefening van een nevenfunctie waarin de bestuurder qualitate qua is benoemd - bijvoorbeeld als commissaris van een overheidsbedrijf - is het risico van belangenverstrengeling overigens niet uitgesloten. Ook dan hoeven immers de belangen van de gemeente en die van de organisatie waarvoor de q.q. nevenfunctie wordt vervuld niet altijd parallel te lopen.

Ook het hebben van bepaalde financiële belangen of het verrichten van bepaalde financiële transacties kan (de schijn van) belangenverstrengeling veroorzaken. Financieel belang dient hier breed te worden gedefinieerd. Het kan gaan om het bezit van effecten, vorderingsrechten, onroerend goed, bouwgrond alsook om financiële deelnemingen in ondernemingen en dergelijke. Zelfs negatieve financiële belangen, zoals bijvoorbeeld schulden uit hypothecaire vorderingen, kunnen in verband met mogelijke belangenverstrengeling relevant zijn. Dergelijke financiële belangen kunnen een rol gaan spelen bij besluiten over bijvoorbeeld bestemmingsplannen of grondverkoop.

Bij belangenverstrengeling betreft het niet alleen mogelijk persoonlijk voordeel voor de bestuurder zelf. Het kan ook gaan om bevoordeling van bijvoorbeeld vrienden en familieleden of van bedrijven en instellingen waarmee de bestuurder als privé-persoon banden heeft. De bevoordeling kan naast het verlenen van overheidsgunsten ook bestaan uit het doorgeven van vertrouwelijke overheidsinformatie.

Nevenfuncties

Veel gemeentelijke bestuurders hebben naast hun politieke ambt nog andere (neven)functies, betaald of onbetaald. Het onderstaande is toegespitst op de bestuurders voor wie het ambt een hoofdfunctie is. De strekking ervan zal echter waar mogelijk van overeenkomstige toepassing kunnen zijn op raadsleden.

Het vervullen van nevenfuncties door bestuurders is in zijn algemeenheid uit maatschappelijk, bestuurlijk en ook persoonlijk oogpunt veelal positief te waarderen. Het vervullen van nevenfuncties, in het bijzonder van nevenfuncties buiten de publieke sfeer, vindt echter zijn grens waar dit afbreuk zou kunnen doen aan het aanzien van het ambt en een optimaal functioneren van degene die het ambt vervult. Een goede functievervulling en handhaving van onpartijdigheid en onafhankelijkheid dienen bepalend te zijn bij de beslissing of een nevenfunctie aanvaard wordt.

In algemene zin zijn bij het aanvaarden van nevenfuncties twee afwegingen van belang:

Er mag geen verstrengeling optreden tussen het ambt en de nevenfunctie.

De nevenfunctie mag niet leiden tot een zodanig tijdsbeslag dat daardoor het functioneren als ambtsdrager in het geding komt.

De bestuurder die een nevenfunctie vervult, dient dit voorts te doen vanuit het voortdurend besef dat de belangen van die nevenfunctie en de gemeente uit elkaar moeten worden gehouden.

Inkomsten uit nevenfuncties

Sommige nevenfuncties vervullen bestuurders uit hoofde van hun functie als bestuurder. Dat zijn de nevenfuncties waarin zij 'qualitate qua' zijn benoemd (de zogenoemde q.q.-nevenfuncties). De wethouder/burgemeester geniet géén vergoedingen - in welke vorm dan ook - voor werkzaamheden, verricht in nevenfuncties uit hoofde van het ambt, ongeacht of de vergoeding ten laste van de gemeentekas komt of niet. Ontvangen inkomsten moeten in de gemeentekas worden gestort. De overweging is dat de werkzaamheden verricht in de q.q.-functie geacht worden te behoren tot de normale taakvervulling in het kader van de functie of het ambt. De bezoldiging wordt toegekend voor alle in het kader van die normale taakvervulling te verrichten werkzaamheden.

Aan de hand van de volgende criteria kan bepaald worden of een nevenfunctie een q.q.-nevenfunctie is:

1. Er is een aantoonbaar belang van de gemeente dat de nevenfunctie door een bestuurder wordt vervuld. De bestuurder bekleedt in dat geval de nevenfunctie uit hoofde van het ambt en behartigt (in)direct de belangen van de gemeente.
2. De nevenfunctie is gekoppeld aan de inhoud en duur van het ambt. Bij beëindiging van de hoofdfunctie moet de nevenfunctie ook worden neergelegd.

Of er sprake is van een q.q.-nevenfunctie zal uiteindelijk uit de feitelijke context moeten blijken. Ook indien de statuten geen eisen stellen ten aanzien van bijvoorbeeld de termijn

waarin het commissariaat of de bestuursfunctie wordt vervuld, maar uit de praktijk blijkt dat er ook bestuurders van andere gemeenten in het stichtingsbestuur zitting hebben, is er sprake van een q.q.-nevenfunctie.

Eventuele vergoedingen uit hoofde van q.q.-functies dienen in de gemeentekas te worden gestort. Het verdient aanbeveling in dat geval de vergoeding door de betreffende instantie rechtstreeks in de kas te laten storten en dit niet via de privé-rekening te laten geschieden. De stortingsplicht betreft slechts de beloning voor geleverde diensten. De aan een q.q.-functie verbonden vergoeding voor (daadwerkelijke) onkosten behoeft niet in de gemeentekas te worden teruggestort.

Inkomsten uit nevenfuncties die niet voortvloeien uit het ambt mogen worden behouden.

Deze inkomsten hoeven onder de huidige wetgeving niet openbaar gemaakt te worden. Wel is wenselijk en gebruikelijk dat bij de openbaarmaking van de nevenfuncties het tijdsbeslag wordt aangegeven en of deze betaald dan wel onbetaald zijn. De raad zou kunnen besluiten dat bestuurders op vrijwillige basis inkomsten uit nevenfuncties openbaar maken. Denkbaar is daarbij ook een onderscheid te maken in de soort van functies. Zo ligt het voor de hand in dat geval een uitzondering te maken voor bijvoorbeeld de inkomsten die raadsleden en parttime wethouders verkrijgen uit hun hoofdbetrekking.

Onverenigbaarheid van functies

Het uitoefenen van een of meer andere functies naast het politieke ambt kan onder omstandigheden leiden tot belangenverstrengeling en daarmee een onafhankelijk oordeel van de bestuurder in de weg staan. Daarom is in de Gemeentewet vastgelegd welke functies in ieder geval onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van de raad respectievelijk met de functie van wethouder. Controle op het vervullen van deze functies vindt plaats bij de benoeming in het politieke ambt. Wie als bestuurder een functie gaat vervullen die daarmee onverenigbaar is, verliest zijn ambt.

Belangenverstrengeling door nevenfuncties

Als bepaalde nevenfuncties niet wettelijk zijn verboden betekent dat nog niet dat de uitoefening daarvan nooit zou kunnen leiden tot belangenverstrengeling. Het spreekt voor zich dat er van belangenverstrengeling sprake kan zijn bij een vergunningverlening aan een vereniging waarvan de wethouder bestuurslid is. De beslissing om een nevenfunctie te aanvaarden of aan te houden is primair de verantwoordelijkheid van de bestuurder zelf, maar betrokkene zal daarover openbaarheid moeten betrachten en zich daarvoor moeten kunnen verantwoorden in de raad. Naar analogie van de Ambtenarenwet zou in aanvulling op de wettelijke bepalingen in de Gemeentewet voor wethouders als algemene lijn kunnen worden aangehouden dat hij of zij geen nevenwerkzaamheden verrichten waardoor de goede vervulling van het politieke ambt of het goed functioneren van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met de vervulling van het politieke ambt, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd. Een dergelijke formulering gaat overigens verder dan uitsluitend de bescherming van de integriteit. Daarmee is immers tevens aangegeven dat geen nevenfuncties worden vervuld die afzonderlijk of tezamen een zodanige werkbelasting inhouden dat onvoldoende tijd resteert om het politieke ambt naar behoren te vervullen.

Het risico van belangenverstrengeling hoeft overigens niet altijd te betekenen dat de nevenfunctie zou moeten worden opgegeven. De noodzaak daartoe zal afnemen naarmate het risico een meer incidenteel karakter heeft. Onder omstandigheden is een oplossing dat de betrokken bestuurder zich buiten de concrete besluitvorming houdt.

Bij q.q.-nevenfuncties is het risico van belangenverstrengeling niet uitgesloten. Ook hier kan sprake zijn van verschil in belangen. Het belang van de regio waarvan de burgemeester voorzitter is, is niet altijd gelijk aan dat van de gemeente. En het belang van het energiebedrijf kan in conflict komen met dat van de gemeente. Ter vermijding van iedere

schijn van belangenverstrengeling verdient het aanbeveling in de raad nog eens kritisch van gedachten te wisselen over de vervulling van commissariaten door gemeentelijke bestuurders in bijvoorbeeld vervoers- en energiebedrijven. Gemeenten hebben immers ook de mogelijkheid om anderen dan bestuurders als gemeentelijke commissarissen te benoemen.

Financiële belangen

Het gevaar van belangenverstrengeling doet zich voor als een bestuurder financiële belangen bezit die een onafhankelijke besluitvorming kunnen beïnvloeden. Het betreffen dan vooral financiële belangen in ondernemingen die een relatie met de gemeente hebben of kunnen krijgen en ten aanzien waarvan die gemeente besluiten neemt. In de praktijk kan dit risico optreden bij besluiten over bijvoorbeeld aanbesteding, subsidieverstrekking, steunverlening, verstrekking van leningen en verlening van advies- en onderzoeksopdrachten. Bestuurders zouden in de verleiding kunnen worden gebracht zich bij het nemen van functionele beslissingen mede te laten leiden door persoonlijk financieel belang. Voorzichtigheid, openheid en controleerbaarheid zijn hier van groot belang.

Openbaarheid

Hierboven is aangegeven dat de vervulling van nevenfuncties een serieus integriteitsrisico kan inhouden vanwege eventuele belangenverstrengeling. De vraag welke nevenfuncties wel en welke niet toelaatbaar zijn dient beantwoord te worden aan de hand van de wettelijke criteria. In eerste instantie zal betrokkene zelf de afweging moeten maken of voldaan wordt aan de criteria. Door openbaarmaking kan de vraag ook door anderen beantwoord worden. Melding en openbaarmaking en daardoor de mogelijkheid van democratische controle kunnen in belangrijke mate bijdragen aan het voorkomen van de schijn van belangenverstrengeling. Het is om die reden dat er een wettelijke verplichting voor de gemeentelijke bestuurders is om hun nevenfuncties openbaar te maken. Daarmee wordt een en ander controleerbaar en kan zo nodig een publiek debat in staten en raad worden gevoerd over de aanvaardbaarheid van bepaalde nevenfuncties. Raadsleden en wethouders moeten de gegevens over nevenfuncties openbaar maken door ze ter inzage te leggen op het gemeentehuis. Uiteraard is het regelmatig (bijvoorbeeld jaarlijks) bijhouden van de lijst van nevenfuncties van groot belang. Wanneer de burgemeester voornemens is een nevenfunctie te aanvaarden die niet voortvloeit uit zijn ambt, moet hij dit melden aan de gemeenteraad. Ook moeten dergelijke functies openbaar gemaakt worden. Dit kan geschieden door terinzagelegging op het gemeentehuis. Het gebruik van de gemeentelijke kan de toegankelijkheid van de informatie vergroten. Hoewel dat wettelijk niet is voorgeschreven, wordt het raadzaam geacht dat burgemeesters op gelijke wijze ook hun q.q.-nevenfuncties openbaar maken.

Er zij op gewezen dat de melding, beoordeling en openbaarmaking slechts momentopnamen zijn. Situaties kunnen zich wijzigen. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de inhoud van de hoofdfunctie of van de nevenfunctie verandert. Ook is mogelijk dat de instantie waarbij de nevenfunctie wordt vervuld een andere relatie krijgt met de gemeente. In dergelijke gevallen kan de beoordeling van de vraag of de nevenfunctie toelaatbaar is, anders uitvallen dan in de oorspronkelijke situatie.

Voor het hebben van financiële belangen als zodanig geldt geen meldingsplicht. Het verdient aanbeveling in de raad afspraken te maken over de melding van financiële belangen.

Deelnemen aan een stemming

Belangenverstrengeling hoeft niet altijd structureel te zijn of financieel tot uitdrukking te komen. Het kan ook gebeuren dat een bestuurder incidenteel moet stemmen over - zoals artikel 28 van de Gemeentewet dat aangeeft - 'een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken' of over 'de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij behoort'. Daarbij kan gedacht worden aan familierelaties, eigendommen, zakelijke belangen als bijvoorbeeld aandelen, of bestuurslidmaatschappen van gesubsidieerde instellingen. In zo'n geval mag het raadslid niet aan de stemming deelnemen. Daaronder vallen zowel hoofdelijke als schriftelijke stemmingen. De verantwoordelijkheid hiervoor laat de wet in eerste instantie bij betrokkene zelf. Wel kunnen nadere regels worden gesteld in het reglement van orde van de gemeenteraad.

De bepaling van artikel 28 van de Gemeentewet heeft niet alleen betrekking op stemmingen in de gemeenteraad, maar ook op besluiten in het college van B&W. De wettelijke regeling ziet niet op het meedoen aan discussies en het impliciet of expliciet stemmen in commissievergaderingen. Omdat veel besluiten feitelijk in deze verbanden worden genomen, is het verstandig ook hiervoor een regeling te treffen of afspraken te maken.

Betrekkingen met het bedrijfsleven

Het risico van belangenverstrengeling zal met name groot zijn in de zakelijke betrekkingen van de overheid met het bedrijfsleven waarbij grote sommen geld omgaan. Voorbeelden zijn aanbesteding, projectontwikkeling en verkoop van grond. Hieronder zal bijzondere aandacht worden geschonken aan de aanbesteding. Wat hier wordt beschreven geldt echter mutatis mutandis ook voor andere situaties waarin een overheidsorganisatie optreedt als inkoper van goederen of diensten. Besluiten over de aanbesteding van werken zijn bij uitstek een moment waarop overheid en particuliere markt elkaar ontmoeten en waarmee tevens vaak grote bedragen zijn gemoeid. In het kader van integriteit gaat het daarom om een kwetsbare activiteit, waarbij het vertrouwen in de overheid in hoge mate in het geding is.

Beëindiging ambt

Om elke schijn van belangenverstrengeling tegen te gaan, wordt een draaieurconstructie' voor leden van het college van burgemeester en wethouders niet aanvaardbaar geacht. Deze constructie houdt in dat voormalige leden van het college van burgemeester en wethouders na hun vertrek bij de gemeente, vervolgens door de gemeente weer worden ingehuurd (bijvoorbeeld via een adviesbureau) om werkzaamheden te verrichten. Oud collegeleden worden gedurende twee jaar na het eind van de ambtstermijn uitgesloten van het buiten dienstbetrekking tegen beloning verrichten van werkzaamheden bij de gemeente. Deze termijn is zodanig dat het voormalig lid van het college van burgemeester en wethouders in voldoende mate op afstand is komen te staan van de gemeente, zodat schijn van belangenverstrengeling kan worden vermeden. Het is een oud-bestuurder wel toegestaan om (tegen de gebruikelijke vergoeding) zitting te nemen in de raad.

Aanbestedingsbeleid

Aanbesteden is een vraagtechniek die van oudsher in de bouwwereld gebruikt wordt om aannemers te selecteren. Overheidsorganisaties doen er verstandig aan om voor wat betreft het verlenen van opdrachten een beleid te ontwikkelen aan de hand waarvan genomen besluiten kunnen worden getoetst, zowel inhoudelijk als procedureel, en dat beleid te laten vaststellen door de gemeenteraad. De Gemeentewet geeft op dit punt houvast (artikel 15). Daar is bepaald dat bestuurders niet kunnen optreden als advocaat, procureur of adviseur voor de tegenpartij in geschillen met gemeente. Ze worden ook beperkt in hun optreden als gemachtigde of adviseur. Tevens bestaan er beperkingen met betrekking tot het aangaan van overeenkomsten voor het aannemen van werk, het verrichten van werkzaamheden of het leveren van diensten. De strekking van de artikelen is vooral om een waarborg te scheppen voor de zuiverheid in de verhoudingen tussen bestuurders enerzijds en gemeente anderzijds.

De overheid als aanbesteder heeft te maken met belangen die elke opdrachtgever heeft (kostenbeheersing, een goede prijs-kwaliteitverhouding, tijdige oplevering e.d.), maar heeft daarnaast specifiek te maken met doelstellingen die samenhangen met het overheid zijn, zoals:

1. doelmatige besteding van publieke gelden;
2. non-discriminatie in de zin dat bedrijven gelijke kansen krijgen om een opdracht te verwerven en dat bedrijven die aan de aanbesteding meedoen een gelijke behandeling krijgen;
3. integriteitbewaking;
4. bevorderen van lokale overheidsbelangen, bijvoorbeeld met betrekking tot werkgelegenheid.

Fasen in het traject van aanbesteding

Het aanbestedingstraject kan in verschillende fasen worden onderscheiden. Ten eerste het voortraject, waarin onder andere de eisen worden vastgesteld waaraan de aanbestedingsprocedure moet voldoen. Ten tweede de vaststelling van het bestek als basis voor de aannemingsovereenkomst. Ten derde de aanbesteding zelf waarbij verschillende vormen onderscheiden worden (openbare aanbesteding, openbare aanbesteding met voorafgaande selectie, onderhandse aanbesteding en onderhandse aanbesteding met voorafgaande selectie). Ten vierde de fase van de uitvoering van het project zelf en de controle daarop.

In elk van deze fasen kunnen zich integriteitsrisico's voordoen. In de voorfase kan worden gedacht aan situaties waarin een bedrijf is betrokken geweest bij de opdrachtformulering en daarop vervolgens een offerte kan uitbrengen, ofwel een bedrijf dat in feite zijn eigen bestek heeft mogen schrijven. In de fase van aanbesteding zelf is het integriteitsrisico dat de opdracht wordt verstrekt op grond van persoonlijke belangen van de bestuurder of van diens familie of vrienden dan wel als gevolg van beïnvloeding door het aanbieden van diensten of geschenken. In de uitvoeringsfase ligt bijvoorbeeld een integriteitsrisico in de sfeer van het meer- en minderwerk.

Belangenverstrengeling

Persoonlijke belangen mogen nimmer een rol spelen bij een beslissing over het verlenen van een opdracht aan een bedrijf. Bij een persoonlijk financieel belang is opdrachtverlening volstrekt uit den boze. Een persoonlijk belang hoeft niet per definitie een financieel belang te zijn. Het hoeft ook niet een direct eigen belang te betreffen. Er kan zich het geval voordoen dat een wethouder of gedeputeerde familie- of vriendschapsbetrekkingen heeft met een aanbieder van diensten. Alertheid is dan geboden. De bestuurder dient dit in ieder geval vooraf te melden in het college.

De betrekking als zodanig kan uiteraard nooit een reden zijn om een opdracht te verlenen. Aan de andere kant hoeft de betrekking ook niet tot gevolg te hebben dat de aanbieder zonder meer kansloos moet zijn. De uitgangspunten van openbaarheid en non-discriminatie gelden ook voor hen en hun aanbod zal op dezelfde zorgvuldige wijze beoordeeld moeten worden. Komen zij als beste uit de bus, dan is er geen reden om hen de opdracht te onthouden. In dat geval kan immers worden aangetoond dat van bevoordeling geen sprake is en dat de procedures zijn gevolgd zoals die in het aanbestedingsbeleid zijn vastgelegd. Een belangrijk punt in dit soort situaties kan wel zijn dat de bestuurder op wie de betrekkingen van toepassing zijn, zich onthoudt van deelname aan de besluitvorming.

Beïnvloeding

Pogingen van potentiële opdrachtgevers om bestuurders te beïnvloeden krijgen op verschillende manieren vorm, bijvoorbeeld het aanbieden van diensten of geschenken of het aanbod om mee te betalen aan dienstreizen. Het zijn vormen die in het algemeen bij belangenverstrengeling kunnen optreden en op andere plaatsen besproken worden. Het algemene uitgangspunt is ook hier helder namelijk dat niets mag worden aangenomen dat kennelijk tot doel heeft om de bestuurder bij zijn keuze te beïnvloeden. De bestuurder moet vanuit een onafhankelijke positie zijn keuze kunnen maken en het product of de dienst kunnen beoordelen. Die onafhankelijkheid wordt geschaad door het aannemen van goederen of diensten.

3. Informatie

Een integer bestuurder dient zorgvuldig en correct om te gaan met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij mag geen onjuiste informatie verstrekken of relevante (niet geheime) informatie achterhouden. Ook mag hij niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik maken van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie. Evenmin mag hij geheime informatie verstrekken. De reden spreekt voor zich. Het zou de betrouwbaarheid en de geloofwaardigheid van de overheid kunnen aantasten.

Oneigenlijk gebruik van overheidsinformatie

Integriteitsrisico's kunnen ontstaan als een bestuurder over vertrouwelijke informatie beschikt die hij kan gebruiken om er persoonlijk voordeel mee te behalen of kan aanwenden ten bate van bijvoorbeeld vrienden, kennissen, familieleden of andere relaties. Het kan daarbij gaan om zaken als de aan- en verkoop van een huis of een stuk grond, de gunning van opdrachten etc. De verleiding kan groot zijn om in de privé-sfeer melding te maken van informatie die voor de relaties van direct belang is. Soms gaat het daarbij om informatie die in principe openbaar wordt, maar waarbij de bestuurder of zijn relaties voordeel hebben bij het eerder verkrijgen van die informatie.

De geloofwaardigheid van de organisatie wordt hiermee aangetast. Er moet op kunnen worden vertrouwd dat informatie bij de gemeente in goede handen is en niet wordt gebruikt voor andere doeleinden dan waarvoor die informatie is verkregen.

Een bijzondere vorm van oneigenlijk gebruik van informatie is het lekken van informatie naar pers en media. Het oogmerk is daarbij niet het behalen van een voordeel in de privé-sfeer, maar het nastreven van politieke doeleinden.

Geheime of vertrouwelijke informatie

Er zijn aangelegenheden die naar hun aard vertrouwelijk behandeld moeten worden. De Gemeentewet bevat regels over de beslotenheid van vergaderingen onderscheidenlijk de geheimhouding omtrent het in een vergadering behandelde. Vergaderingen van het college van B&W zijn in beginsel besloten. De raad en de commissies vergaderen in beginsel openbaar, maar er kan besloten worden dat een vergadering wordt gehouden met 'gesloten deuren'. Het feit dat een zaak in een besloten vergadering wordt behandeld en de notulen niet openbaar zijn, betekent niet zonder meer dat op de leden ter zake een geheimhoudingsplicht rust. De raad kan op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) geheimhouding opleggen ten aanzien van stukken die in een besloten vergadering zijn behandeld. Het schenden van die geheimhoudingsplicht kan volgens artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht bestraft worden met gevangenisstraf of een geldboete. Dit geldt overigens niet alleen voor informatie waarvoor nadrukkelijk een geheimhoudingsplicht is opgelegd, maar voor elk geval waarin "hij die enig geheim waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift dan wel van vroeger ambt of beroep verplicht is het te bewaren" toch dat geheim schendt.

4. Aannemen van geschenken

Bij het afleggen van de ambtseed of belofte verklaren bestuurders dat zij geen giften of gunsten hebben gegeven of beloofd om benoemd te worden. Ook beloven ze geen geschenken of beloften te hebben aangenomen of te zullen aannemen om iets te doen of te laten. Dat betekent kort gezegd dat nooit giften of gunsten - ook niet als ze van geringe waarde zijn - mogen worden aangenomen in ruil voor een tegenprestatie. Toch is het binnen de diverse relaties die gemeenten onderhouden niet ongebruikelijk dat geschenken worden gegeven en ontvangen. Dat hoeft geen probleem te zijn zolang de onafhankelijkheid van de bestuurders niet in het geding is.

Geschenken van de gemeente

Het is vanzelfsprekend dat bestuurders niet zelf - op persoonlijke titel - geschenken geven, maar dit namens de gemeente doen. Het gaat dan vaak om relatiegeschenken die verbonden zijn met de gemeente die over het algemeen niet zeer kostbaar zijn.

Geschenken aan de gemeente

Ook met het ontvangen van geschenken door de gemeente moet zorgvuldig en terughoudend worden omgegaan.

Geschenken aan bestuurders

Het ontvangen van geschenken door bestuurders persoonlijk brengt meer risico's met zich mee dan het ontvangen van geschenken als gemeente. Bedacht moet worden dat de onafhankelijkheid in de besluitvorming op geen enkele wijze mag worden aangetast. Persoonlijk ontvangen of aangeboden geschenken boven een bepaalde waarde (50 EURO) moeten in het college worden gemeld. Bij het ontvangen van geschenken past openheid. Het is daarom minder gewenst om op het huisadres geschenken te ontvangen, als dit toch gebeurt dient dit in het college te worden gemeld.

Diners, excursies en evenementen

In het kader van het integriteitsbeleid dienen de begrippen geschenken en diensten ruim te worden geïnterpreteerd. Ook uitnodigingen voor een diner, een excursie, werkbezoeken of een gezamenlijk bezoek aan een evenement zijn beïnvloedingsmiddelen waarmee zorgvuldig moet worden omgegaan. Een niet ongebruikelijke vorm van relatiebeheer is het op uitnodiging bezoeken van evenementen zoals Sail, een voetbalwedstrijd, de TT van Assen of andere (internationale) sportevenementen in binnenland of zelfs het buitenland. Het college erkent dat relatiebeheer en netwerken onderdeel uitmaakt van de functie als bestuurder en is van mening dat hiervoor ook ruimte moet zijn. Als het gaat om excursies, werkbezoeken of evenementen (zoals hierboven aangegeven) op uitnodiging is voorwaarde dat zij functioneel zijn en in het belang van de gemeente. Het verdient aanbeveling deze te melden in het college. Het is in dat geval logisch dat de gemeente de reis- en verblijfkosten betaalt. Hetzelfde geldt in principe ook voor diners.

Het bezoek aan evenementen op uitnodiging is doorgaans niet functioneel en in het belang van de gemeente. Dat betekent nog niet dat dergelijke uitnodigingen nooit zouden kunnen worden aangenomen. Wel zal ook hier een grote mate van openheid moeten worden betracht, zodat controle en verantwoording mogelijk is. De openheid betekent ook dat het als regel zou moeten gaan om evenementen waarvoor meerdere personen of instanties worden uitgenodigd. Voorwaarde is verder dat het college hieraan vooraf toestemming verleent en dat de uitnodiging binnen de grenzen van de redelijkheid blijft.

Het spreekt voor zich dat ook door andere geschenken of aangeboden voordelen een onafhankelijke besluitvorming in het gedrang kan komen. Dat beperkt zich niet tot gevallen van persoonlijke bevoordeling zoals bijvoorbeeld een goedkope verbouwing of tuinaanleg. Ook donaties aan de politieke partij van de bestuurder met het oog op een gunstige overheidsbeslissing zijn uit den boze.

5. Bestuurlijke uitgaven

Het belangrijkste onderscheid vormt de afbakening tussen bestuurlijke uitgaven en uitgaven in het privé-domein. Bij de uitoefening van de functie worden kosten gemaakt. Deze functionele kosten geschieden in het directe belang van de gemeente.

Het betreft uitgaven die benodigd zijn om het beroep of de bestuursfunctie te kunnen vervullen. Deze kosten zijn daarmee te onderscheiden van uitgaven die privé worden gedaan. Privé-uitgaven moeten worden bekostigd uit het eigen inkomen; functionele kosten komen in aanmerking voor financiering uit de gemeenschapsgelden. Ter bepaling van het begrip bestuurlijke uitgaven zijn de volgende criteria te formuleren.

- ④ Met de uitgave is het belang van de gemeente gediend;
- en
- ④ De uitgave vloeit voort uit de functie.

Als met de uitgave geen gemeentebelang is gediend, moeten de kosten voor eigen rekening blijven.

De vaste onkostenvergoedingen

Naast vergoedingen voor nader aangeduide kosten zoals reis- en verblijfkosten, hebben de ambtsdragers aanspraak op een vaste (forfaitaire) onkostenvergoeding. Bij de opbouw van de vaste of forfaitaire onkostenvergoedingen voor gemeentebestuurders zijn de volgende kostencomponenten gehanteerd:

- Representatie;
- Vakliteratuur;
- Contributies (verenigingen);
- Telefoonkosten;
- Bureaukosten en porti;
- Giften;
- Fractiekosten;
- Representatieve ontvangsten aan huis;
- Excursies.

Een specificatie is in de bijlage opgenomen. De vergoedingen zijn vastgesteld in de respectievelijke rechtspositiebesluiten. De samenstelling van de vergoedingen en de hoogte van de bedragen verschilt voor de diverse categorieën gemeentebestuurders. De vergoedingen zijn onderworpen aan de belastingheffing.

6. Declaraties

Onder een declaratie wordt verstaan een voorschotbetaling door de bestuurder die vervolgens wordt gerestitueerd. De bestuurder betaalt dus in eerste instantie de uitgave uit eigen middelen en verzoekt terugbetaling van het bedrag door gemeente. Terughoudendheid is geboden bij deze financieringswijze van bestuurlijke uitgaven. Het verdient de voorkeur eigen middelen en publieke middelen zoveel mogelijk gescheiden te houden. Vanuit die overweging heeft het de voorkeur dat kosten direct in rekening worden gebracht bij de organisatie, zonder dat een 'voorfinanciering' geschiedt uit de privé-gelden van de individuele bestuurder. Aan de mogelijkheid om zo nodig declaraties in te kunnen dienen zal echter behoefte blijven bestaan. Het is van belang dat daarbij dan zorgvuldigheid wordt betracht met name bij de afwikkeling van de declaraties in de financiële administratie.

7. Creditcards

Ten behoeve van buitenlandse dienstreizen kunnen collegeleden gebruik maken van een college-creditcard. Op deze wijze is heel duidelijk zicht op prive- en zakelijke uitgaven. De creditcard ligt met een parafentijst in de kluis bij de burgemeester;

8. Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

Geen bijzonderheden

9. Reizen buitenland

Er is sprake van een toenemende internationalisering van de Nederlandse samenleving en dat heeft consequenties voor burgers, bedrijven en overheid. Ook in gemeenten is een

intensivering waarneembaar van contacten met overheden, bedrijven en instellingen in het buitenland. Zo kennen veel gemeenten een stedenband met een gemeente in het buitenland en onderhouden tal van gemeenten zakelijke relaties met buitenlandse bedrijven die investeringen in de regio doen of overwegen. Ook zijn deelname aan internationale conferenties en de organisatie van studiereizen naar steden of regio's in het buitenland geen uitzondering meer. Dat heeft ertoe geleid dat bestuurders en ambtenaren in het belang van gemeente vaker buitenlandse reizen maken.

De reis moet functioneel zijn

In beginsel gelden voor buitenlandse reizen dezelfde regels als voor binnenlandse reizen. Dat betekent bijvoorbeeld dat de reis altijd een functioneel karakter moet hebben. Kan de functionaliteit niet worden aangetoond dan heeft deelname aan de reis een privé-karakter en komen de kosten voor eigen rekening.

Is de functionaliteit van de reis aangetoond, dan horen de redelijk gemaakte reis- en verblijfkosten voor rekening van de gemeente te komen. Bekostiging, geheel of gedeeltelijk, van dergelijke reizen door derden moet in beginsel worden afgewezen. Hiermee kan de onafhankelijke positie van de gemeente in gevaar komen, bijvoorbeeld in situaties waarin contracten moeten worden gesloten met of gunningen verleend aan bedrijven. Soms hoeft het echter geen bezwaar te zijn als de ontvangende partij (een deel van) de reis- en verblijfkosten voor zijn rekening neemt bijvoorbeeld bij de uitnodiging voor een bezoek aan een tweelinggemeente. Openheid hierover is wel een voorwaarde.

Of een buitenlandse reis als functioneel is aan te merken is een zaak die in het college wordt beoordeeld. De bestuurder meldt de reis in het college en geeft daarbij uitleg over het doel en beleidsoverwegingen voor de reis, omvang en aard van het reisgezelschap, de kosten en het budget waaruit de reis wordt betaald en de eventueel benodigde bevoorschotting. Van de reis wordt een verslag gemaakt.

Gedragsgcode Gemeenteraad 2007 Raad van de gemeente Westland

Deel I: Inleiding

Op grond van artikel 15, lid 3 Gemeentewet dient de raad een gedragscode vast te stellen voor zijn leden¹. Hiermee heeft de wetgever willen onderstrepen dat integriteit een essentiële voorwaarde is voor het goed functioneren van ons (lokaal) openbaar bestuur. Deze gedragscode is van overeenkomstige toepassing op commissieleden.

In deze gedragscode wordt - in aanvulling op hetgeen daaromtrent reeds bij wet is bepaald - een aantal richtlijnen gegeven, waaraan raadsleden zich in de uitoefening van hun functie dienen te houden.

Het raadslid gedraagt zich zodanig, dat hij ten opzichte van iedere burger, organisatie of instelling vrij blijft staan en zich zonder verplichtingen voelt. Het raadslid voorkomt elke schijn van persoonlijk belang bij enig door de raad te nemen besluit. Hieronder volgen enkele centrale uitgangspunten/kernbegrippen die ten grondslag liggen aan en vervolgens een uitwerking vinden in de gedragscode.

Deel II: kernbegrippen

- **Dienstbaarheid**
Het handelen van een raadslid is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.
- **Functionaliteit**
Het handelen van een raadslid heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.
- **Onafhankelijkheid**
Het handelen van een raadslid wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.
- **Openheid**
Het handelen van een raadslid in relatie tot zijn functie is transparant mede ten aanzien van zijn zakelijke relaties, opdat optimale verantwoording mogelijk is.
- **Betrouwbaarheid**
Op een raadslid moet men kunnen rekenen. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

---

¹ Strikt gelezen gaat het uitsluitend om leden van de raad. De MvT bepaalt echter dat het een interne regeling betreft waarbij gemeenten de maximale vrijheid gegeven wordt bij de invulling van deze code. Op die manier wordt maximaal ingespeeld op specifieke lokale omstandigheden.

- **Zorgvuldigheid en respect**

Het handelen van een raadslid is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen. Dit respectvol handelen geldt ook binnen de gemeente, jegens collega-raadsleden, collegeleden en leden van de organisatie met inachtneming van ieders rol.

- **Duidelijkheid bij onderscheid belangenbehartiging en besluitvorming**

- In de *voorbereiding* van een raadsbesluit heeft een raadslid ook een belangenbehartigingsfunctie voor burgers. Het adviseren van burgers in dit stadium past binnen de uitoefening van het raadslidmaatschap.

- Als lid van de gemeenteraad wordt het raadslid geacht *op het moment van de besluitvorming* te handelen in het algemeen belang en zonder last of ruggespraak, uiteraard binnen de eigen politieke kaders.

- *Na de besluitvorming* door de gemeenteraad is het ongewenst dat een raadslid als adviseur van de tegenpartij optreedt in juridische geschillen tegen de gemeenteraad of de gemeente (ook gelet op het eventueel beschikken over niet-openbare informatie). Dit laat onverlet de controlerende bevoegdheden en taken van de raad, die elk raadslid in deze fase ter beschikking staan.

- Betreft het *genomen besluiten* van andere bestuursorganen van de gemeente, dan past het het raadslid slechts gebruik te maken van de controlerende bevoegdheid die hem als raadslid ten dienste is gesteld. Aandacht verdient in dit verband een prudente omgang met niet-openbare, voor burgers moeilijk toegankelijke stukken, waarop geheimhouding is opgelegd. Deze laatste categorie valt onder een behandelingsregime dat in artikel 25 van de Gemeentewet is vastgelegd.

Deel III: Gedragscode

1 Algemene bepalingen

- 1.1 In deze gedragscode worden onder raadsleden tevens commissieleden van de gemeente Westland verstaan.
- 1.2 De code is openbaar en wordt gepubliceerd.
- 1.3 De leden van de raad en commissieleden ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code.
- 1.4 In gevallen waarin de code niet voorziet of in geval van twijfel, wendt het raadslid zich tot de voorzitter van de raad en de griffier en vindt indien nodig bespreking binnen het presidium plaats.
- 1.5 Het is de verantwoordelijkheid van ieder raadslid zelf om aan te geven waar van een mogelijk belangenconflict sprake is en zijn handelen daarop af te stemmen.

2 Belangenverstrengeling en aanbesteding

- 2.1 Een raadslid doet opgave van belangen, functies en bestuursfuncties die hij in ondernemingen en organisaties heeft waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt bij de voorzitter van de raad en de griffier. Tevens geeft hij hierbij aan of en op welke wijze hij zijn handelen hierop zal afstemmen. De voorzitter van de raad en de griffier maken hiervan melding in het presidium. De opgave is openbaar en door derden ten burele van de griffie te raadplegen.

- 2.2 Een raadslid maakt tijdig aan de voorzitter van de raad en de griffier kenbaar dat hij belangen heeft ten aanzien van een aangelegenheid waarover besluitvorming bij de raad aanstaande is. Tevens geeft hij daarbij aan wanneer er sprake is van mogelijk tegengestelde belangen, die zijn functioneren in het gedrang brengen en of en op welke wijze hij hierop zijn handelen zal afstemmen. De voorzitter van de raad en de griffier maken hiervan melding in het presidium. De melding is openbaar en door derden ten burele van de griffie te raadplegen.
- 2.3 Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt het raadslid (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
- 2.4 Een raadslid dat beroepshalve, uit hoofde van een bestuursfunctie of anderszins een persoonlijk belang heeft, dat niet hoort tot de belangen die de gemeenteraad uit hoofde van de aan hem opgedragen taak behoort te behartigen, onthoudt zich over desbetreffende aangelegenheid, van deelname aan de besluitvorming.
- 2.5 Een raadslid neemt van een aanbieder of potentiële aanbieder van diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan, die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kunnen beïnvloeden.
- 2.6 Bij juridische geschillen fungeert het raadslid niet als (juridisch) adviseur van de partij die tegen besluiten van één der bestuursorganen van de gemeente ageert.
- 2.7 In de bepalingen 2.2 en 2.4 wordt onder "aangelegenheid" tevens begrepen die onderwerpen die alle ter zake doende, intensieve, persoonlijke relaties van het raadslid aangaan.

3 Nevenfuncties

- 3.1 Een raadslid vervult naast artikel 13 en 15 van de Gemeentewet geen nevenfuncties waarbij strijdigheid is of kan zijn met het belang van de gemeente.
- 3.2 Een raadslid maakt melding van al zijn functies en nevenfuncties waarbij tevens wordt aangegeven of de functie wel of niet bezoldigd is. Deze gegevens worden openbaar gemaakt.
- 3.3 De kosten die een raadslid maakt in verband met een nevenfunctie uit hoofde van het ambt, worden vergoed door de instantie waar de nevenfunctie wordt uitgeoefend.

4 Informatie

- 4.1 Een raadslid gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Over informatie ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd worden geen mededelingen gedaan aan derden.
- 4.2 Een raadslid maakt niet ten eigen bate of ten bate van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.

5 Aannemen van geschenken

- 5.1 Geschenken en giften die een raadslid uit hoofde van zijn functie ontvangt, worden gemeld en geregistreerd en zijn eigendom van de gemeente.
- 5.2 Indien een raadslid geschenken of giften ontvangt die een waarde van minder dan 51 euro vertegenwoordigen, kunnen deze in afwijking van het bovenstaande worden behouden en behoeven deze niet te worden gemeld en geregistreerd.

5.3 Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch gebeurt, wordt dit gemeld aan de voorzitter van de raad en de griffier. De voorzitter meldt dit in het presidium, dat een advies zal geven over de bestemming van de in bepaling 5.1 bedoelde geschenken.

6. Bestuurlijke uitgaven

- 6.1 Bestuurlijke uitgaven zijn functioneel voorzover met deze uitgaven het gemeentelijk belang wordt gediend en deze uitgaven voortvloeien uit de functie.
- 6.2 Het raadslid declareert de kosten die conform de geldende regelingen voor vergoeding in aanmerking komen.

7. Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor persoonlijke doeleinden is niet toegestaan.

8. In werkingtreding

Deze code treedt in werking op de eerste dag na publicatie daarvan.

TOELICHTING GEDRAGSCODE BESTUURLIJKE INTEGRITEIT

Deel I: Inleiding

De wetgever heeft in artikel 15, lid 3 Gemeentewet, de verantwoordelijkheid voor het vaststellen van de gedragscode voor de raadsleden uitdrukkelijk bij de raad zelf gelegd en niet bij enig ander orgaan. Deze vaststelling door de raad draagt tevens bij aan de noodzakelijk te achten transparantie van het openbaar bestuur, zowel voor de burgers als voor de direct betrokkenen, te weten de raadsleden.

Artikel 15, lid 1 Gemeentewet geeft een opsomming van werkzaamheden en handelingen, waarvan raadsleden zich uitdrukkelijk dienen te onthouden. Voor de volledigheid zij voorts vermeld dat artikel 13 Gemeentewet een opsomming geeft van de functies die onverenigbaar zijn met het raadslidmaatschap. Artikel 28, lid 1 Gemeentewet bepaalt voorts dat een raadslid niet aan de stemming deelneemt over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken. Evenmin neemt hij deel aan de stemming over de vaststelling of goedkeuring van de rekening van een lichaam, waaraan hij rekenplichtig is of waarvan hij bestuurslid is.

Deel II: Kernbegrippen

In de sfeer van goede omgangsvormen gaat het erom, dat het individuele raadslid herkent en voorkomt dat hij in een situatie terechtkomt waarin hij de schijn tegen heeft. In het correcte optreden van het individuele raadslid wordt voorkomen, dat de gemeenteraad zich naar buiten toe manifesteert als een verzameling van leden die een eigen belang nastreven. Consensus over omgangsvormen komt de kwaliteit en integriteit van het bestuur als geheel ten goede.

De huidige maatschappelijke ontwikkeling is dat in feite alles mogelijk is zolang het strafrecht niet van toepassing is. Op basis van deze gedragscode kan veel van wat strafrechtelijk niet aan de kaak kan worden gesteld, in de openbaarheid toch als bedenkelijk worden aangemerkt. Men kan elkaar daarop aanspreken en er een oordeel over hebben.

Deel III: Gedragscode

De artikelen in deze gedragscode zijn soms ter aanvulling of verduidelijking van wettelijke bepalingen of bepalingen uit onze eigen verordeningen. Het gaat daarbij met name over de Gemeentewet, het Wetboek van Strafrecht en de Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning. Zoals gememoreerd regelt de Gemeentewet het nodige over belangenverstrengeling en aanbesteding (artikelen 27 en 28), over nevenfuncties (artikelen 12, 13 en 15), over informatie en geheimhouding (artikelen 25, 55 en 86)². Hieronder volgt op enkele bepalingen uit de code een toelichting.

Artikel 2 heeft betrekking op een prudente omgang van raads- en commissieleden met belangen, het voorkomen van verstrengeling van belangen en het voorkomen van de schijn daarvan. Belangenverstrengeling kan zich in vele vormen manifesteren. Het geven van een waterdichte omschrijving is daarom niet mogelijk. Artikel 2 bevat daarom globaal bepalingen over het betrachten van transparantie, het handelen of nalaten en over situaties waarin leden van de raad zich dienen te onthouden van stemming.

Transparantie

² Over dit laatste zie ook artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht.

Om iedere schijn van belangenverstrengeling tegen te gaan is het van belang dat inzichtelijk is welke bestuursfuncties en financiële belangen het raadslid heeft in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke relaties onderhoudt. Er is sprake van een actieve informatieplicht.

Integriteit

De bepaling 2.4 vormt een nadere uitwerking van het verbod tot stemming zoals geregeld in artikel 28 van de Gemeentewet. Dit verbod richt zich tot het raadslid. Een raadsbesluit dat tot stand is gekomen met medewerking van een raadslid dat zich van stemming moet onthouden is rechtsgeldig zolang het niet door de Kroon of door de administratieve rechter is vernietigd. De reikwijdte van het stemverbod wordt in belangrijke mate bepaald door rechterlijke uitspraken. Voorbeelden van de werkingsfeer van het stemverbod ex artikel 28 Gemeentewet volgen hieronder.

Stemverbod inzake aangelegenheden die het raadslid rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaan of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken

Uitgangspunt is van oudsher het fundamentele recht van leden van de gemeenteraad om aan stemming deel te nemen (artikel 27 Gemeentewet) en de restrictieve uitleg van artikel 28 Gemeentewet.

Niettemin is er een ontwikkeling waarneembaar die afbreuk hieraan doet. Zo is de kring van personen die tot de persoonlijke relaties van het raadslid wordt gerekend reeds langer niet beperkt tot bloed- en aanverwanten tot de derde graad, maar omvat ook andere persoonlijke relaties (zie hieronder). Ook de uitspraak van de Raad van State ten aanzien van artikel 2:4 lid 2 Awb³, waarin tot "persoonlijk belang" wordt gerekend "ieder belang dat niet hoort tot de belangen die het bestuursorgaan uit hoofde van de hem opgedragen taak behoort te behartigen", wijst in die richting⁴.

Enkele voorbeelden met betrekking tot de reikwijdte van het stemverbod ingevolge artikel 28 Gemeentewet:

- onder aangelegenheden die het raadslid rechtstreeks aangaan kan worden verstaan: het raadslid is eigenaar of heeft een ander recht op een perceel waarop het vestigen van een voorkeursrecht aan de orde is;
- het raadslid claimt in het kader van een wijziging van een bestemmingsplan planschade;
- persoonlijke betrokkenheid ten aanzien van een geheel bestemmingsplan;
- het raadslid is directeur/groootaandeelhouder van een BV betrokken bij een gemeentelijke aanbestedingsprocedure;
- aangelegenheden die het raadslid als directeur/groootaandeelhouder van een BV of als vennoot van een VOF aangaan (anders: aandeelhouder of commissaris NV);
- bovenstaande aangelegenheden die alle ter zake doende, intensieve, persoonlijke relaties van het raadslid aangaan.

³ Artikel 2:4 lid 2 Awb regelt: "Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij het besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden".

⁴ Het begrip "vertegenwoordiger" in artikel 28 lid 1 Gemeentewet ziet slechts op de situatie waarin een raadslid kan worden aangemerkt als vertegenwoordiger in civielrechtelijke zin; bepalend is of het raadslid de wederpartij rechtens kan binden. Hieronder valt niet het lidmaatschap van het DB of AB van een openbaar lichaam maar evenmin de bestuurder die niet *alleen* een stichting, vereniging of andere rechtspersoon rechtens kan binden. De RvS rekent in dit kader aangelegenheden die in de raad ter besluitvorming voorliggen en betrekking hebben op een dergelijke stichting, vereniging etc, ook indien er geen sprake is van het rechtens kunnen binden, *wél* tot een persoonlijk belang, wat tot het onthouden van stemming zou moeten leiden.

Verruiming stemverbod ingevolge Awb bij persoonlijk belang

De gedragscode bepaalt met het oog op artikel 2:4 lid 2 Awb dat het raadslid dat beroepshalve of uit hoofde van een bestuursfunctie een belang heeft dat niet hoort tot de belangen die het bestuursorgaan uit hoofde van de hem opgedragen taak behoort te behartigen, zich onthoudt van stemming over de desbetreffende aangelegenheid. Het bekleden van door de raad benoemde bestuursfuncties in een openbaar lichaam, behoort tot het behartigen van de eerdergenoemde taak. Het stemverbod heeft derhalve geen betrekking op aangelegenheden die een dergelijk lichaam betreffen. Dit ligt anders indien men een beroep of functie uitoefent die met deze gemeentelijke taak geen verband houdt; bijvoorbeeld indien men beroepshalve of als bestuurder nauw bij een aangelegenheid betrokken is (bijvoorbeeld een aanvraag), die ter besluitvorming in de raad voorligt. In dergelijke gevallen doet het raadslid er goed aan, zich te onthouden van stemming.

Aldus vastgesteld door de raad in zijn openbare
vergadering van 19 december 2006

De griffier

De voorzitter

N. Broekema

J. van der Tak

Vastgesteld 19 december 2006

Gepubliceerd dd

Inwerkingtreding 1 januari 2007